

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽKÝ KLÍŽ (2015-2022)



Schválený dňa:	14.12.2015
Uznesenie číslo:	6/B/4/2015
Platnosť dokumentu:	14.12.2015-31.12.2022

Obsah

Úvod	4
Zámer spracovania PHSR	4
Harmonogram spracovania PHSR	6
Východiskové strategické a koncepcné dokumenty	9
Časť A - Analytická časť	10
Časť A.1 Analýza vnútorného prostredia	10
A.1.1 Základná charakteristika obce	10
A.1.2 História obce	11
A.1.3 Prírodné podmienky a životné prostredie	12
A.1.4 Obyvateľstvo a demografická situácia	15
A.1.5 Trh práce a sociálna situácia	23
A.1.6 Hospodárska základňa	25
A.1.7 Občianska vybavenosť	26
A.1.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor	28
A.1.9 Bývanie a bytový fond	29
A.1.10 Dopravná a technická infraštruktúra, cestovný ruch	29
A.1.11 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce	32
Časť A.2 Analýza vonkajšieho prostredia	35
A.2.1. Podmienky udržateľného rozvoja obce - Identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia	36
A.2.2. Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia	37
A.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia	38
A.3.1. SWOT analýza	38
A.3.2. Možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie	40
A.3.3. Odhad budúceho možného vývoja obce, využívanie jej vnútorného potenciálu a limitov rozvoja	41
A.3.4. Zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu	42
Časť B - Strategická časť	44
Časť C – Programová časť	47
C. 1 Hospodárska prioritná oblasť	47
C. 2 Sociálna prioritná oblasť	48
C.3 Environmentálna prioritná oblasť	49
Časť D – Realizačná časť	51
D.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenia realizácie PHSR	51
D. 2 Vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce	52

D. 3 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce	60
Časť E – Finančná časť	63
E. 1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR.....	63
E. 2 Model viaczdrojového financovania a finančný rámec	64
Záver.....	67
Prílohy PHSR	68

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) predstavuje spolu s územným plánom základný a kľúčový dokument pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje predstavu obce o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR systémovo a koncepcne analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára určitý rámec, ktorého naplnenie by malo byť zárukou, že tento strategický dokument nebude len zbytočne rozsiahlym a popisným zoznamom nereálnych plánov (zoznamom zámerov, na ktoré obec nemá dostatok finančných prostriedkov), ale bude skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť zvýšenie kvality životnej úrovne obyvateľov na vybranom území.

Jednotlivé kapitoly tejto PHSR sú vypracované v súlade s Metodikou na vypracovanie PHSR obce, verzia 2.0, ktorú vyhotovila pracovná skupina zriadená Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR s cieľom zjednotiť proces spracovávania PHSR a jeho obsah podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.

Zámer spracovania PHSR

PHSR obce bol spracovaný na základe potrieb obce Veľký Klíž. Zámer spracovania PHSR obce Veľký Klíž bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 18.6.2015.

Formulár č. Ú 1 – Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR			
Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Klíž na roky 2015 - 2022		
Forma spracovania	Spracovanie PHSR vykonávala externá spoločnosť v súčinnosti s obcou Veľký Klíž, v súlade s Metodikou na vypracovanie PHSR obce, verzia 2.0 (podľa zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.)		
Riadenie procesu spracovania	Proces spracovania PHSR bol manažovaný prostredníctvom riadiaceho tímu, ktorý bol zodpovedný za celkovú koordináciu spracovania PHSR.		
	Riadiaci tím		
	Titul, Meno, Priezvisko	Funkcia v obci / organizácia	Činnosť v riadiacom tíme
	Ing. Tatiana Sasková	starostka obce	Koordinátor riadiaceho tímu
	Ing. Andrej Milo	externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa
Ing. Ľuboslava Sokolová	externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa	

	Bola zriadená pracovná skupina zo zástupcov obce, ktorá bola zodpovedná za tvorbu obsahovej stránky PHSR obce Veľký Klíž. Do procesu spracovania boli zapojení členovia pracovnej skupiny, ktorí zastávali rôzne úlohy v súlade s metodikou spracovania PHSR. Členmi pracovnej skupiny boli: <table><tr><th colspan="3">Zoznam členov pracovnej skupiny</th></tr><tr><th>Titul, Meno, Priezvisko</th><th>Funkcia v obci/organizácia</th><th>Funkcia v pracovnom zaradení do procesu spracovania PHSR</th></tr><tr><td>Ing. Michal Stanko</td><td>poslanec obecného zastupiteľstva, zástupca starostky obce</td><td>Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou</td></tr><tr><td>Mgr. Ivan Antal</td><td>hlavný kontrolór obce</td><td>Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou</td></tr><tr><td>Mgr. Marta Najmanová</td><td>pracovníčka obecného úradu</td><td>Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou</td></tr><tr><td>Mgr. Juraj Martiška</td><td>učiteľ základnej školy</td><td>Koordinátor PHSR</td></tr><tr><td>Mgr. Zuzana Dolná</td><td>občianske združenie TU ŽIJEME</td><td>Koordinátor PHSR</td></tr><tr><td>Tomáš Beliansky</td><td>geodet, podnikateľ</td><td>Koordinátor PHSR</td></tr><tr><td>Jozef Pauček</td><td>živnostník</td><td>Koordinátor PHSR</td></tr></table> Členovia pracovnej skupiny a riadiaceho tímu navzájom spolupracovali a komunikovali podľa potreby, či už osobne, telefonicky alebo e-mailom. Do procesu spracovania PHSR bola zapájaná verejnosť, a to prostredníctvom informácií a dotazníkov umiestnených na webovej stránke obce, na obecnom úrade a obecnej tabuli a taktiež ďalšími vhodnými a relevantnými spôsobmi. Dotazníky pre občanov boli analyzované a zapracované do procesu tvorby PHSR. PHSR bola vo finálnej časti prerokovaná s verejnosťou a schvaľovaná na zastupiteľstve.	Zoznam členov pracovnej skupiny			Titul, Meno, Priezvisko	Funkcia v obci/organizácia	Funkcia v pracovnom zaradení do procesu spracovania PHSR	Ing. Michal Stanko	poslanec obecného zastupiteľstva, zástupca starostky obce	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou	Mgr. Ivan Antal	hlavný kontrolór obce	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou	Mgr. Marta Najmanová	pracovníčka obecného úradu	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou	Mgr. Juraj Martiška	učiteľ základnej školy	Koordinátor PHSR	Mgr. Zuzana Dolná	občianske združenie TU ŽIJEME	Koordinátor PHSR	Tomáš Beliansky	geodet, podnikateľ	Koordinátor PHSR	Jozef Pauček	živnostník	Koordinátor PHSR
Zoznam členov pracovnej skupiny																												
Titul, Meno, Priezvisko	Funkcia v obci/organizácia	Funkcia v pracovnom zaradení do procesu spracovania PHSR																										
Ing. Michal Stanko	poslanec obecného zastupiteľstva, zástupca starostky obce	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou																										
Mgr. Ivan Antal	hlavný kontrolór obce	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou																										
Mgr. Marta Najmanová	pracovníčka obecného úradu	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou																										
Mgr. Juraj Martiška	učiteľ základnej školy	Koordinátor PHSR																										
Mgr. Zuzana Dolná	občianske združenie TU ŽIJEME	Koordinátor PHSR																										
Tomáš Beliansky	geodet, podnikateľ	Koordinátor PHSR																										
Jozef Pauček	živnostník	Koordinátor PHSR																										
Obdobie spracovania	- obdobie spracovania 06/2015 – 11/2015 - harmonogram spracovania (samostatný dokument)																											
Financovanie spracovania	Rozpočet obce																											

Zdroj: vlastné spracovanie

Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR obce Veľký Klíž bol odhadnutý na 6 mesiacov. Nasledovná tabuľka predstavuje stručný harmonogram spracovania podľa jednotlivých častí PHSR.

Formulár č. Ú 2 – Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: vlastné spracovanie

V rámci harmonogramu spracovania PHSR sa najskôr zostavil a schválil zámer PHSR obecným zastupiteľstvom. Zároveň sa uskutočnilo menovanie pracovnej skupiny pre spracovanie PHSR a riadiaceho tímu. V ďalších krokoch nasledovalo zverejnenie informácie o spracovaní PHSR, tlač a distribúcia dotazníka pre občanov v rámci informovanosti verejnosti, získanie podkladov pre analytickú časť, analyzovanie vnútorného a vonkajšieho prostredia, ex-post hodnotenie PHSR z minulého obdobia najmä za účelom získania vstupných informácií do programovej časti. Nasledovalo spracovanie východísk pre strategickú časť a vypracovanie strategickej vízie a formulácia strategických cieľov a opatrení. Následné prerokovanie opatrení na zastupiteľstve a verejnom prerokovaní zavrášilo proces prípravy strategickej časti, ktorá vyústila do návrhu aktivít a prípravy projektov. Vypracovanie akčného plánu, systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR je výstupom strategickej a programovej časti PHSR. Finančný rámec pre realizáciu PHSR a výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami predstavovalo finančnú časť procesu spracovania PHSR spolu so zapracovaním indikatívneho rozpočtu do programového rozpočtu obce. Finalizácia dokumentu predstavovala verejné pripomienkovanie, prerokovanie a schválenie PHSR zastupiteľstvom.

Z dôvodu záujmu samosprávy o informovanie a zapojenie verejnosti a ostatných subjektov do procesu spracovania PHSR obce boli stanovené rôzne formy ich zapojenia, ktoré sú uvedené v nasledovnom formulári č. Ú 3.

Formulár č. Ú 3 – Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	Áno		
Letáky rozdávané na verejných podujatiach			
Letáky rozposielané verejnosti priamo	Áno	Áno	Áno
Zrozumiteľne, jednoducho napísaný bulletin			
Informačné formuláre, tabuľky údajov, infografika			
Brožúra s dotazníkovou kartičkou na zadnej strane, ktorú je možné odoslať			
Technické správy /napríklad EIA/			
Listy (priama pošta)			
Plagáty			
Pútač			
Výstavky a expozície na verejných miestach			
Internetové stránky – vrátane verejných pripomienok tzv. chatrooms	Áno	Áno	Áno
Využitie existujúcich médií			
Účasť na miestnych aktivitách a podujatiach			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	Áno		
Novinové články a príspevky členov pracovných skupín, vyjadrenia expertov			
Tlačové konferencie			
Stretnutia	Áno	Áno	Áno

Vystúpenia v obecnom rozhlase/televízií	Áno	Áno	Áno
Reklama			
Informačné služby			
Telefónna informačná linka			
Dni otvorených dverí			
Návštevy lokalít (podobných obcí)			
Informačná kancelária s vyškolenými pracovníkmi			
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	Áno	Áno	Áno
Ťažiskové skupiny (reprezentatívne skupiny predstavujúce verejnosť)			
Verejné stretnutia	Áno	Áno	Áno
Návšteva v dotknutom území	Áno	Áno	Áno
Verejné semináre	Áno	Áno	Áno
Verejné vypočutie			
Verejné vypočutie (s odbornou skupinou)			
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	Áno	Áno	Áno
Brainstormingové stretnutia s verejnosťou	Áno	Áno	Áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	Áno	Áno	Áno
Dotazník pre širokú verejnosť	Áno	Áno	Áno
Prieskumy verejnej mienky	Áno	Áno	Áno
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny			
Odborné poradné skupiny			
Pracovné skupiny	Áno	Áno	Áno

Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu			
Využitie odborníkov vyškolených v metódach zapájania verejnosti			
Využitie nezávislého moderátora/facilitátora			
Brainstorming	Áno	Áno	Áno
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby	Áno	Áno	Áno
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	Áno	Áno	Áno
Rokovanie za prítomnosti moderátora/facilitátora			
Iné aktivity			
Vzdelávacie programy na vybrané témy (kľúčové, kritické)			
Spracovanie a vyhodnotenie prípadových štúdií			

Zdroj: vlastné spracovanie

Východiskové strategické a koncepcné dokumenty

Pri spracovaní PHSR obce Veľký Klíž boli definované ciele a opatrenia v súlade so strategickými a programovými dokumentmi regionálneho rozvoja národného, regionálneho a lokálneho významu. Ich zoznam je uvedený v rámci povinných príloh PHSR – Príloha č. 1 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva).

Časť A - Analytická časť

Analytická časť PHSR je založená na databáze informácií a ukazovateľov, pričom obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

Časť A.1 Analýza vnútorného prostredia

Komplexná analýza súčasného stavu územia je zostavená na základe informácií získaných najmä zo štatistických údajov a prieskumov. Číselné údaje sú uvedené v tabuľkách alebo v grafoch, pričom obsahujú krátky písomný komentár.

A.1.1 Základná charakteristika obce

Obec Veľký Klíž je podhorská obec obkolesená Trábečským pohorím. Patrí do Trenčianskeho kraja a je súčasťou okresu Partizánske. V rámci sídelnej štruktúry Trenčianskeho kraja i okresu Partizánske plní obec funkciu samostatného sídla. Obec tvoria dve miestne časti – Klíž a Klížske Hradište. K 31.12.2014 mala spolu 894 obyvateľov. Obec leží v nadmorskej výške 250 m n.m. a je najvyššie položenou obcou v okrese Partizánske. Jej kataster má 4 240,50 ha, ktorý je taktiež najväčší v okrese Partizánske s dvomi katastrálnymi územiami Klíž a Klížske Hradište. Hustota obyvateľstva je 21 obyvateľov na 1 km².

Obec susedí na severe s obcami Brodzany a Turčianky, na západe s obcami Ješkova Ves a Klátova Nová Ves, na východe s obcami Kolačno a Veľké Uherce a na juhu s obcou Skýcov.

Tabuľka č. 1: Základné údaje o obci a kontaktné údaje

Základné údaje	
Kraj	Trenčiansky
Okres	Partizánske
Región	Stredné Ponitrie
Poloha	48°33'04"S 18°22'00"V
Nadmorská výška	250 m n. m.
Rozloha	42,4 km ² (4 240 ha)
Počet obyvateľov	894
Hustota obyvateľov	21,08 obyv./km ²
ŠÚJ	505731
EČV	PE
Kontaktné údaje	
Adresa	Veľký Klíž 156, 958 45
Telefón	+421/38/542 92 22
E-mail	ocu.velkykliz@wircom.sk
WEB stránka	www.velky-kliz.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec je členom Regionálneho združenia miest a obcí regiónu Stredné Ponitrie (RZMO Stredné Ponitrie), ktoré bolo založené s cieľom chrániť práva a záujmy obcí, zjednocovať ich postup pri vykonávaní úloh zverených obciam, aktívne vplývať na rozvoj samosprávnych funkcií a navrhovať prostredníctvom Združenia miest a obcí Slovenska alebo samostatne ústredným orgánom štátnej správy riešenie kompetenčných problémov medzi samosprávou a štátnou správou.

Obec je členom Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie o. z., ktoré funguje na princípoch prístupu LEADER.

A.1.2 História obce

Obec Veľký Klíž vznikla v r. 1962 na základe Uznesenia Rady Okresného národného výboru v Topoľčanoch zlúčením obcí Klíž, Klížske Hradište a Ješkova Ves. Po petícii občanov v roku 1990 sa Ješkova Ves odčlenila zahájila svoju činnosť 2. januára 1991.

Na území obce Veľký Klíž sa našli archeologické nálezy už z doby kamennej a železnej. Obec je prastarou hraničnou osadou, ktorá existovala už v čase, keď hranice Uhorska siahali na Hornú Nitru. Obyvatelia osady boli strážcovia hraníc.

Klíž je doložený z roku 1244 ako Clus, z roku 1295 ako Kolos (hranica, brána). Obec Clus patrila benediktínskemu opátstvu, ktoré v roku 1074 – 1077 založil kráľ Ladislav I. Prvý historický záznam o kláštore v Klíži (kláštor Blahoslavenej Panny Márie) pochádza z roku 1230, v ktorom sa spomína mních z Klíža pri jednej pravote v Ostrihome. Kláštor mal trhové právo a stal sa strediskom opátstva, ktorému patrili obce Klíž, Klížske Hradište, Ješkova Ves, Turčianky, Janova Ves, Klátova Nová Ves, Krnča a lesy. Klížske Hradište patrilo panstvu v Klíži, vzniklo pri obrannom hradisku v 11. storočí, preto má v názve Hradište. Spomína sa od roku 1293 ako Haradische, v roku 1808 ako Klížske Hradište. V roku 1297 po smrti nitrianskeho biskupa Taskacia, Matúš Čák Trenčiansky sa zmocnil majetkov benediktínskeho opátstva v Klíži. V rokoch 1541 – 1558 sa panstva zmocnili lúpežní rytieri Podmanickí. Kláštor opevnili a prepadávali okolitých zemanov a poddaných, čo bola hlavná príčina vypálenia kláštora cisárskym vojskom. Od roku 1572 patrila kláštor dominikánom v Trnave, v roku 1615 klariskám v Bratislave, v roku 1787 náboženskému fondu, od roku 1907 panstvu Habsburgovcov v Topoľčiankach. Posledné zvyšky kláštora sú vo farskej záhrade, oporné múry, či skôr fragmenty hradieb pod farským domom a nad malebným rybníkom. Fara vznikla v roku 1615 a okrem terajších obcí farnosti patrili sem aj Klátova Nová Ves, Sádok, Janova Ves. Na mieste starého kláštorného kostola – v r. 1654 sa spomína, že je v dezolátnom stave, preto sa zrúcal a následne v r. 1803 dostaval tesne pri ňom nový rímsko-katolícky kostol Všetkých svätých. Kostolík sv. Michala Archanjela predstavuje skvost románskej architektúry tohto regiónu, je postavený iba z opracovaného kameňa. Vznikol v roku 1130, používal sa do roku 1828, potom spustol a zostal bez strechy. Obnovený bol v roku 1936. Je typickou pamiatkou Veľkého Klíža, preto sa dostal aj do znaku obce, v roku 2002 aj na poštovú známku. Obec a okolie sú bohaté na ďalšie pamiatky a prírodné krásy. Vo výške 541 m.n.m. je na Michalovom Vrchu hrad z 11. storočia, založený na mieste pravekého hradiska. Na Vrchhore sa nachádzajú zrúcaniny renesančného kostola z roku 1713 a baroková kaplnka sv. Jána Nepomuckého z roku 1740. Vrchhora bola pútnické miesto.

Klížske Hradište sa vyvinulo pri slovenskom obrannom hradisku v 11. storočí. Spomína sa od roku 1293 ako Haradische, v roku 1808 ako Klížske Hradište, maďarsky Koloshradistye, Nagykolos. Obec patrila panstvu v Klíži. V roku 1553 mala 5 a pol porty, v roku 1775 mala 384 obyvateľov, v roku 1828 mala 56 domov a 388 obyvateľov. Koncom 18. storočia ju dosídlilo 50 rodín. Obyvatelia boli

roľníci, vinohradníci, debnári. Po roku 1850 sa tu usadili osadníci z Moravy. Za I. ČSR väčšina obyvateľov pracovala v poľnohospodárstve. V obci bol štáb partizánskej skupiny majora Zoriča a kapitána Putilova. Počas SNP obyvatelia podporovali partizánske jednotky na okolí.

A.1.3 Prírodné podmienky a životné prostredie

Obec Veľký Klíž leží v severnej časti pohoria Tríbeč, nadmorská výška v strede obce je 250 metrov nad morom. V katastrálnom území obce sa nachádzajú prírodné mokrade lokálneho významu.

Geologické podmienky

Geologické podmienky vytvára kryštallické jadro pohoria Tríbeč rozdelené priečnym, tzv. Skýcovským zlomom na časť Zoborskú a Razdielsku. V kryštallickom jadre prevládajú granodiority nad kryštallickými bridlicami, ktoré sa vyskytujú v Razdielskej časti pohoria a sú tvorené fylitami, svormi a žulami.

Skýcovský zlom zasahuje do katastra obce Veľký Klíž v jeho východnej časti s miestnym názvom medzi Medzi jarkami, kde je predel katastra na dve časti. Severná časť má vápencový podklad s menej produkčnými lesnými a tiež aj poľnohospodárskymi kultúrami. Južná časť katastra má geologický podklad kremence a pieskovce, ktoré vytvorili vhodnejšie podmienky pre vznik úrodnejších pôd. Lesy sú tu produkčnejšie a tiež sú tu vhodnejšie podmienky pre pestovanie poľnohospodárskych kultúr.

Pôdne podmienky

V území obce Veľký Klíž sa nachádzajú nasledovné typologicko-produkčné kategórie poľnohospodárskych pôd: produkčná orná pôda (O4), stredne až málo produkčné orné pôdy (O5, O6, O7), menej a málo produkčné polia a produkčné trávne porasty (OT) a produkčné a menej produkčné trvalé trávne porasty (T1, T2).

Na vznik pôdy pôsobila hlavne kvalita materských substrátov a ďalšie faktory – klimatické a hydrologické, reliéf a pod. Celkovo možno konštatovať, že južná časť katastra obce je vzhľadom na podložie úrodnejšia. Najzastúpenejšími pôdnymi druhmi v území sú fluvizem, hnedozem a gleje. Pôdy sa nachádzajú na rovine bez prejavu vodnej plošnej erózie, sú bez skeletu stredne hlboké.

Klimatické podmienky

Klimatické údaje zodpovedajú celkovému charakteru tejto podhorskej oblasti. Obec možno zaradiť do mierne teplej oblasti, s horskou klímou s malou inverziou teplôt, mierne vlhkou a vzhľadom na blízkosť lesného masívu je riešené územie charakterizované ako špecifická horská klíma v Klížskom zálive pohoria Tríbeč. Priemerná ročná teplota sa v katastri pohybuje od +8 do +9°C, priemerný ročný úhrn zrážok je 700 mm. Začiatok obdobia s priemernou dennou teplotou nad 0° C býva od 21.2. a koniec tohto obdobia - 6.12. Priemerný dátum prvého mrazivého dňa je 11.10. Prevládajú vetry od severozápadu a severu. Priemerný relatívny počet slnečného svitu 2 200 hodín, v mesiacoch apríl – september 1600 hodín.

Hydrologické podmienky

Riešené územie spadá do povodia Váhu. Katastrom obce pretekajú tri potoky, jeden vyviera pod hradbami kostola v Klížskom Hradišti – Klížsky (Lázeňský) potok, ktorý je pravostranným

prítokom riečky Vyčoma. Pri jeho prameni je upravené jazero Lázeň s dreveno-kamennou studničkou, altánkom. Druhý potok tečie cez Salanju /Kráčiny/, tretí je Vyčoma, ktorý tvorí ľavostranný prítok rieky Nitry s celkovou dĺžkou 23 km. Pramení v pohorí Tribeč v nadmorskej výške okolo 480 m n. m. pod vrchom Veľký Vracov (609,1 m n. m.). V katastrálnom území obce Bošany, na hranici okresov Partizánske a Topoľčany, sa vlieva do Nitry.

Pôdny fond

Pôdny fond sa podľa druhov pozemkov člení na poľnohospodársku pôdu a nepoľnohospodársku pôdu. Pre jednotlivé druhy pozemkov sa používajú tieto označenia:

a) pri poľnohospodárskej pôde orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty

b) pri nepoľnohospodárskej pôde lesný pozemok, vodná plocha, zastavaná plocha a nádvorie, ostatná plocha.

V tabuľke č. 2 je uvedené rozdelenie poľnohospodárskej pôdy a jej percentuálne vyjadrenie v rámci celkovej výmery územia obce a v rámci poľnohospodárskej pôdy. Najväčšiu časť poľnohospodárskej pôdy tvorí orná pôda. Najmenšiu časť poľnohospodárskej pôdy tvorí trvalý trávny porast. V pôdnom fonde obce sa nenachádzajú žiadne plochy chmeľníc, viníc ani ovocných sádov.

Tabuľka č. 2: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v rámci celkovej výmery územia obce Veľký Klíž v m² v roku 2014

Celková výmera územia obce	Poľnohospodárska pôda SPOLU	Orná pôda	Záhrada	Trvalý trávny porast
42 404 963	7 559 508	4 957 649	443 134	2 158 725
100 %	17,83 %	11,69 %	1,04 %	5,09 %

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Tabuľka č. 3 zachytáva rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy. V rámci nej najväčšiu časť tvoria lesné pozemky. Naopak najmenšiu časť tvorí zastavaná plocha a nádvorie.

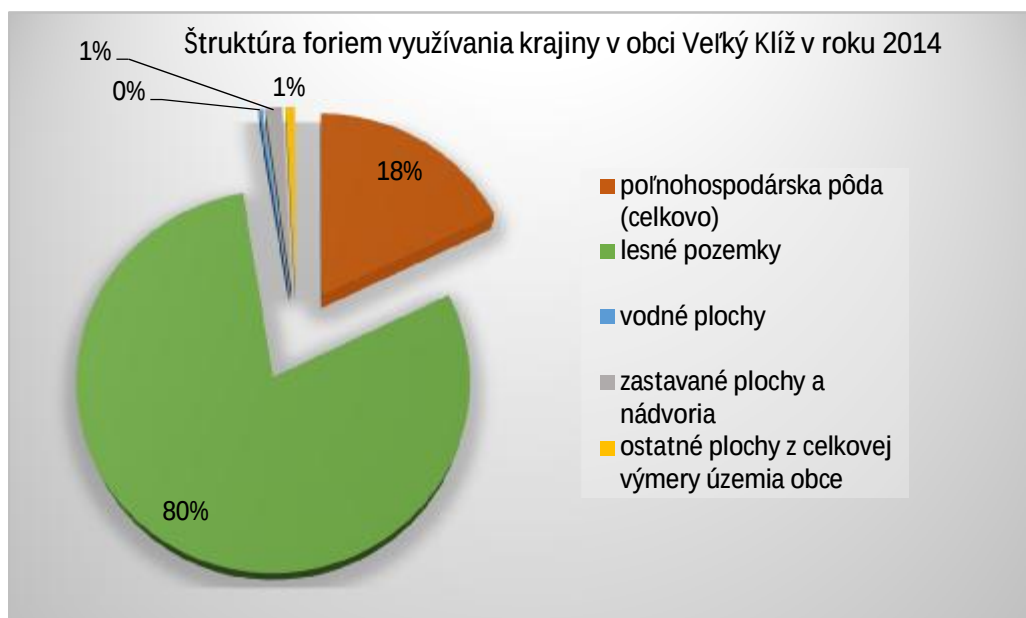
Tabuľka č. 3: Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy v rámci celkovej výmery územia obce Veľký Klíž v m² v roku 2014

Celková výmera územia obce	Nepoľnohospodárska pôda SPOLU	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
42 404 963	34 845 455	33 764 298	140 776	620 910	319 471
100 %	82,17 %	79,62 %	0,33 %	0,14 %	0,75 %

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Graf č. 1 znázorňuje štruktúru foriem využívania krajiny. Prevláda nepoľnohospodárska pôda, ktorá sa v obci Veľký Klíž nachádza na území s rozlohou 34 845 455 m², čo predstavuje 82,17 %. Poľnohospodárska pôda predstavuje z celkovej výmery územia obce 17,83 %. Lesnatosť územia predstavuje až 79,62 %.

Graf č. 1: Štruktúra foriem využívania krajiny v obci Veľký Klíž v roku 2014



Zdroj: vlastné spracovanie

Ochrana prírody

Na území obce Veľký Klíž sa nachádza Chránená krajinná oblasť Ponitrie, kde platí II. stupeň ochrany prírody s ochranou zachovalých lesných komplexov s bohatstvom morfológických a reliéfových zvláštností a zvyškami teplomilnej flóry. Chránená krajinná oblasť Ponitrie bola vyhlásená v roku 1985.

Slovenská republika sa pristúpením k Ramsarskej konvencii zaviazala zachovávať a chrániť mokrade, ako regulátory vodných režimov a biotopy podporujúce charakteristickú flóru a faunu. Mokraďami sa v zmysle konvencie rozumejú všetky "územia s močiarimi, slatinami a vodami prirodzenými alebo umelými, trvalými alebo dočasnými, stojatými aj tečúcimi.." (čl.1. ods.1).

Tabuľka č. 4: Mokrade na území obce Veľký Klíž

Názov mokrade	Plocha (m ²)	Názov obce	Kategória
Vyčoma	40 000	Klátova Nová Ves, Ješkova Ves, Veľký Klíž	L -Lokálna

Zdroj: www.sopsr.sk

Celé územie extravilánu je poľnohospodársky využívané. V území obce Veľký Klíž sa nevyskytujú lokality NATURA 2000, genofondové plochy ani plochy chránených vtáčích území. Najbližšie chránené vtáčie územie sa nachádza v obci Klátova Nová Ves.

Ovzdušie

Keďže je obec Veľký Klíž plynofikovaná, znečisťovanie ovzdušia je minimalizované. Najväčší vplyv na znečistenie ovzdušia a zvýšenie hladiny hluku má doprava z komunikácie III/064050. Tieto vplyvy sú minimálne, nakoľko sa jedná o koncovú obec, dajú sa znížiť napríklad výsadbou líniovej zelene v dotknutej oblasti. Vplyv na znečistenie ovzdušia majú aj lokálne kúreniská v zimnom období. Obec má pri porovnaní s ostatnými obcami okresu Partizánske čisté a neznečistené ovzdušie.

Odpadové hospodárstvo

Odpadové hospodárstvo by sa aj do budúcnosti malo riešiť podľa prísnejších zásad, medzi iným asanovať prípadné nelegálne skládky, nespracovateľný odpad deponovať na riadenú skládku, zariadiť, aby výrobné organizácie, ktoré produkujú špecifický odpad museli mať vlastný program likvidácie výrobného odpadu.

Obec v súčasnosti zabezpečuje vývoz tuhého komunálneho odpadu na riadenú skládku v Livinských Opatovciach. Odvoz zabezpečuje firma Nehlsen – EKO, spol. s r.o., Topoľčany. V obci sa uskutočňuje separovaný zber komunálneho odpadu od roku 2000 prostredníctvom Technických služieb mesta Partizánske. Separuje sa sklo, plasty, papier, kovy s odvozom na Zberný dvor Šípok do mesta Partizánske. Elektroodpad, použité batérie a žiarovky sa v obci zbierajú 2 x ročne. V blízkosti obce nie sú lokalizované žiadne nelegálne skládky.

Tabuľka č. 5: Množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu v tonách k 31.12. príslušného roka:

	SPOLU
2007	110,4 t
2008	131,6 t
2009	127,3 t
2010	140,3 t
2011	149,8 t
2012	139,2 t
2013	126,5 t
2014	143,9 t

Zdroj: obecná štatistika, OcÚ Veľký Klíž

A.1.4 Obyvateľstvo a demografická situácia

Ku dňu 31.12.2014 žilo v obci Veľký Klíž 894 obyvateľov, z čoho bolo 445 mužov a 449 žien. Oproti predchádzajúcim rokom počet obyvateľov klesol. V nasledujúcej tabuľke č.6 sa nachádza vývoj počtu obyvateľov od roku 2007 až do roku 2014. Z dlhodobého hľadiska má počet obyvateľov klesajúcu tendenciu.

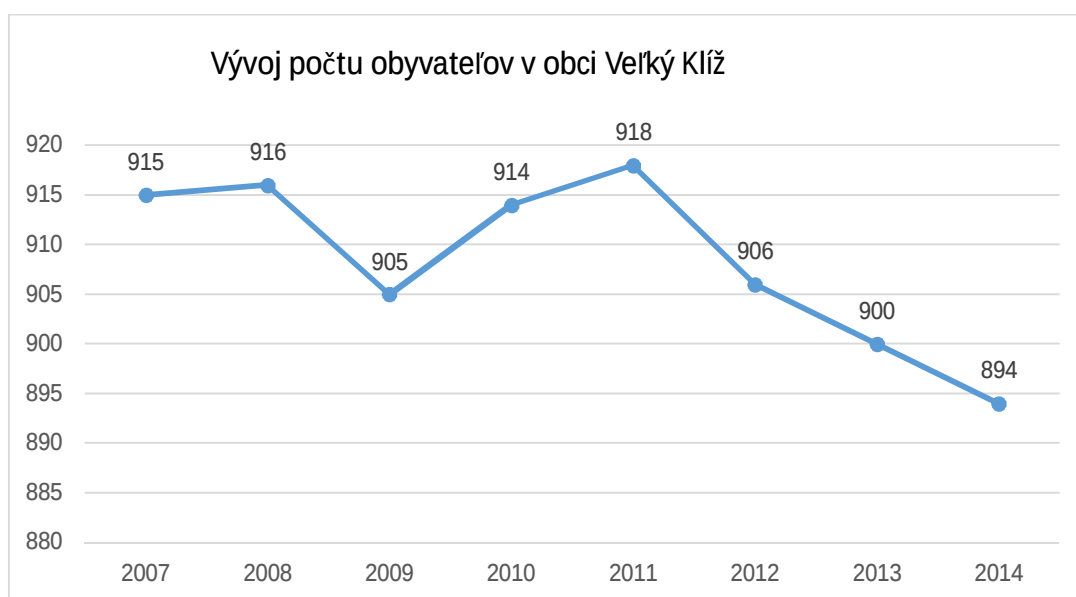
Tabuľka č. 6: Vývoj počtu obyvateľov v obci Veľký Klíž v rokoch 2007 - 2014

Rok	Počet obyvateľov	Muži	Ženy	Prírastok/Úbytok		Index rok 2000 = 100
				absolútne	v %	
2007	915	454	461	-2	-0,22	95,71
2008	916	449	467	+1	+0,11	95,82
2009	905	441	464	-11	-1,22	94,67
2010	914	443	471	+9	+0,98	95,61
2011	918	450	468	+4	+0,44	96,03
2012	906	450	456	-12	-1,32	94,77
2013	900	444	456	-6	-0,67	94,14
2014	894	445	449	-6	-0,67	93,51

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Postupný pokles počtu obyvateľov je znázornený v grafe č. 2.

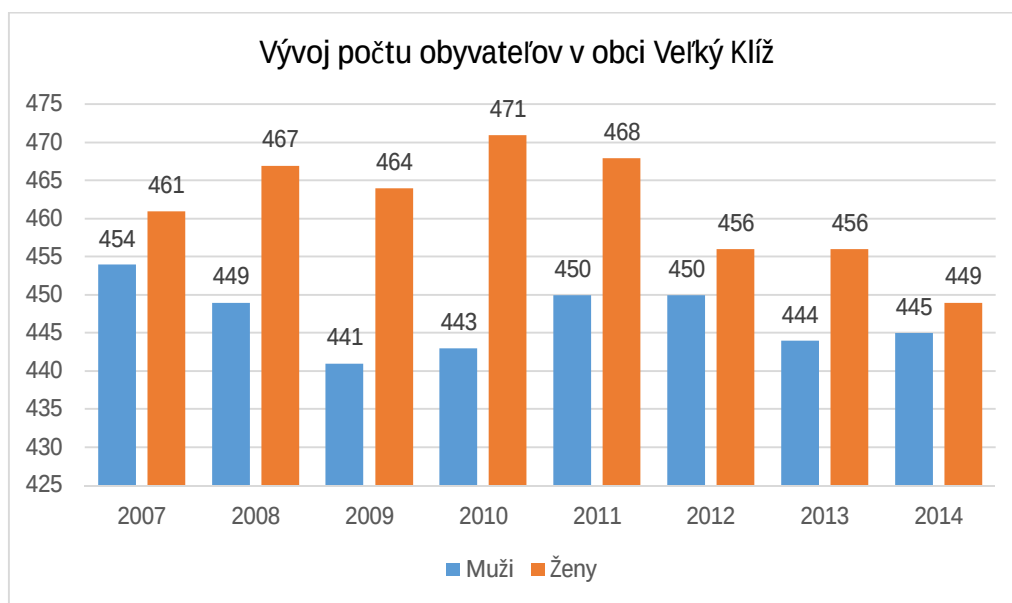
Graf č. 2: Vývoj počtu obyvateľov v obci Veľký Klíž v období 2007 – 2014



Zdroj: vlastné spracovanie

Z celkového počtu obyvateľov predstavujú ženy 50,22 % a muži 49,77 %. Z dlhodobého hľadiska mierne prevláda počet žien nad počtom mužov. Rozdelenie obyvateľstva podľa pohlavia udáva nasledujúci graf č. 3:

Graf č. 3: Vývoj počtu obyvateľov v obci Veľký Klíž v období rokov 2007 – 2014 – muži a ženy



Zdroj: vlastné spracovanie

S vývojom počtu obyvateľov v obci Veľký Klíž veľmi úzko súvisia aj ukazovatele demografického salda, migračného salda a celkový prírastok/úbytok obyvateľstva. Vývoj týchto ukazovateľov počas obdobia rokov 2007 – 2014 je znázornený v nasledujúcej tabuľke č. 7:

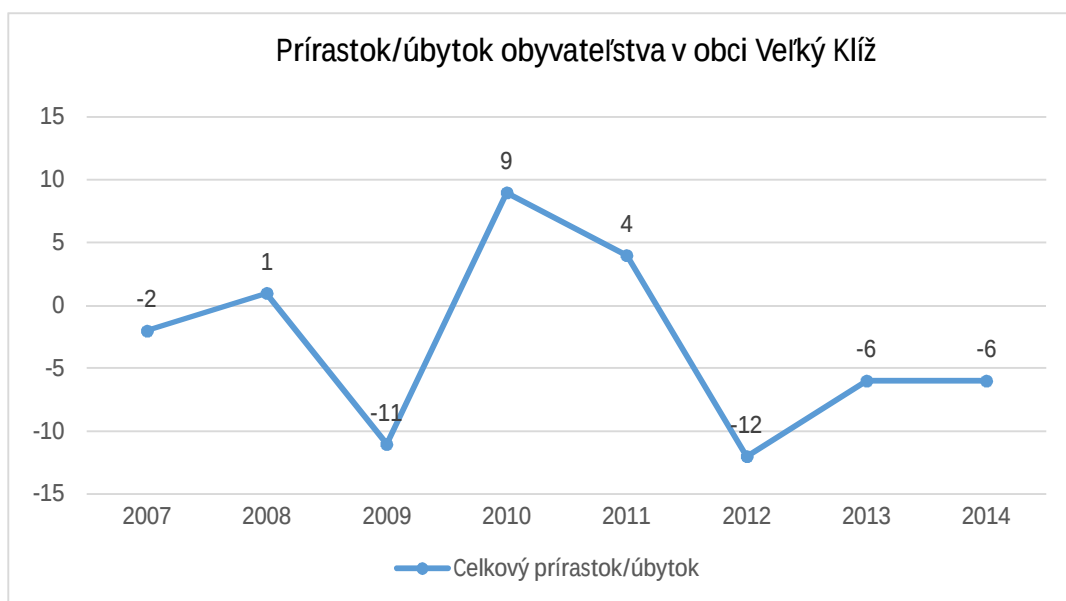
Tabuľka č. 7: Demografický vývoj v obci Veľký Klíž v rokoch 2007 – 2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	915	916	905	914	918	906	900	894
Narodení	5	5	8	10	12	8	9	6
Zomrelí	12	15	11	11	6	10	17	8
Demografické saldo	-7	-10	-3	-1	+6	-2	-8	-2
Prisťahovaní	16	21	10	11	11	9	15	9
Vystáňovaní	11	10	18	1	13	19	13	13
Migračné saldo	5	11	-8	10	-2	-10	2	-4
Celkový prírastok/úbytok	-2	1	-11	9	4	-12	-6	-6

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Celkový prírastok/úbytok obyvateľstva sa určuje súčtom demografického salda a migračného salda. V grafe č. 4 sú uvedené celkové prírastky a úbytky obyvateľstva v obci Veľký Klíž. Najvýraznejší celkový prírastok zaznamenala obec v roku 2010 (+9 obyvateľov) a najvýraznejší celkový úbytok v roku 2012 (-12 obyvateľov).

Graf č. 4 Celkový prírastok/úbytok obyvateľstva v obci Veľký Klíž v rokoch 2007-2014



Zdroj: vlastné spracovanie

Jedným z najdôležitejších demografických ukazovateľov je vekové zloženie obyvateľstva. Trend poklesu pôrodnosti vedie k znižovaniu podielu predproduktívneho obyvateľstva a k zvyšovaniu obyvateľstva v poproduktívnom veku. V obci Veľký Klíž možno konštatovať, že podiel predproduktívneho obyvateľstva na celkovej počte obyvateľov je v sledovaných rokoch klesajúci (10,5 % v roku 2007, 10,0 % v roku 2014). Pri kategórii poproduktívneho obyvateľstva je viditeľný mierny nárast ukazovateľa (19,1 % v roku 2007, 19,7 % v roku 2014).

Tabuľka č. 8: Veková štruktúra obyvateľstva v rokoch 2007 – 2014

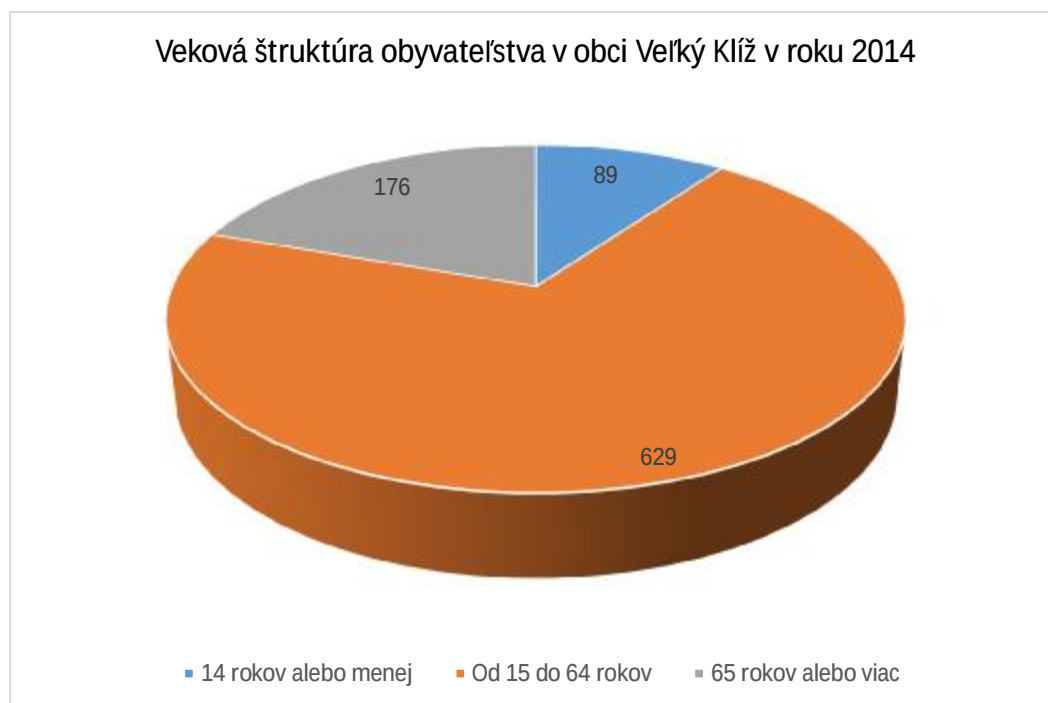
Veková kategória	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	A	%	A	%	A	%	A	%	A	%	A	%	A	%	A	%
Počet obyvateľov celkom	915	100	916	100	905	100	914	100	918	100	906	100	900	100	894	100
muži	454	49,6	449	49,0	441	48,7	443	48,5	450	49,0	450	49,7	444	49,3	445	49,8
ženy	461	50,4	467	51,0	464	51,3	471	51,5	468	51,0	456	50,3	456	50,7	449	50,2
Predproduktívny vek - muži (0 - 14)	43	9,5	42	9,4	41	9,3	45	10,2	48	10,7	48	10,7	46	10,4	47	10,6
Predproduktívny vek - ženy (0 - 14)	53	11,5	53	11,3	48	10,3	46	9,8	47	10,0	44	9,6	47	10,3	42	9,4
Predproduktívne obyvateľstvo celkom	96	10,5	95	10,4	89	9,8	91	10,0	95	10,3	92	10,2	93	10,3	89	10,0
Produktívny vek - muži (15-59)/(15-64)	336	74,0	336	74,8	358	81,2	325	73,4	332	73,8	326	72,4	329	74,1	326	73,3

Produktívny vek - ženy (15-54)/(15-64)	308	66,8	315	67,5	316	68,1	324	68,8	321	68,6	310	68,0	306	67,1	303	67,5
Produktívne obyvateľstvo celkom	644	70,4	651	71,1	674	74,5	649	71,0	653	71,1	636	70,2	635	70,6	629	70,4
Poproduktívny vek - muži (60+)/(65+)	75	16,5	71	15,8	72	16,3	73	16,5	70	15,6	76	16,9	69	15,5	72	16,2
Poproduktívny vek - ženy (55+)/(65+)	100	21,7	99	21,2	100	21,6	101	21,4	100	21,4	102	22,4	103	22,6	104	23,2
Poproduktívne obyvateľstvo celkom	175	19,1	170	18,6	172	19,0	174	19,0	170	18,5	178	19,6	172	19,1	176	19,7
Priemerný vek u mužov	41,7	-	41,8	-	42,4	-	42,4	-	42,5	-	42,9	-	42,5	-	43,0	-
Priemerný vek u žien	43,8	-	44,0	-	44,5	-	44,7	-	44,4	-	45,1	-	45,1	-	45,8	-
Priemerný vek obyvateľstva celkom	42,7	-	42,9	-	43,5	-	43,6	-	43,4	-	44,0	-	43,8	-	44,4	-
Index starnutia	-	182,3	-	179,0	-	193,3	-	191,2	-	179,0	-	193,5	-	185,0	-	197,8

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Graf č. 5 znázorňuje vekovú štruktúru obyvateľstva v obci Veľký Klíž v roku 2014. Je z neho viditeľný nepomer obyvateľov v predproduktívnom a v poproduktívnom veku.

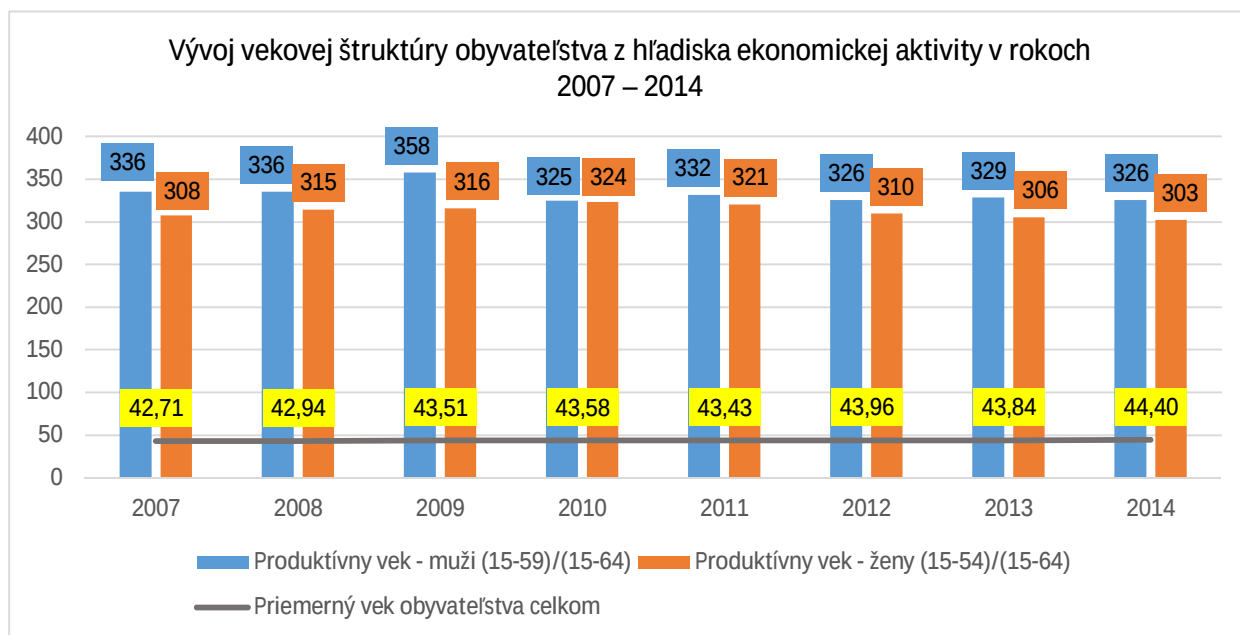
Graf č. 5: Veková štruktúra obyvateľstva v obci Veľký Klíž v roku 2014



Zdroj: vlastné spracovanie

Priemerný vek predstavuje vážený aritmetický priemer počtu rokov, ktoré prežili príslušníci danej populácie do daného okamihu. V obci Veľký Klíž sa priemerný vek obyvateľov postupne zvýšil zo 42,71 v roku 2007 na 44,40 v roku 2014, čo je nad krajským priemerom (41 rokov).

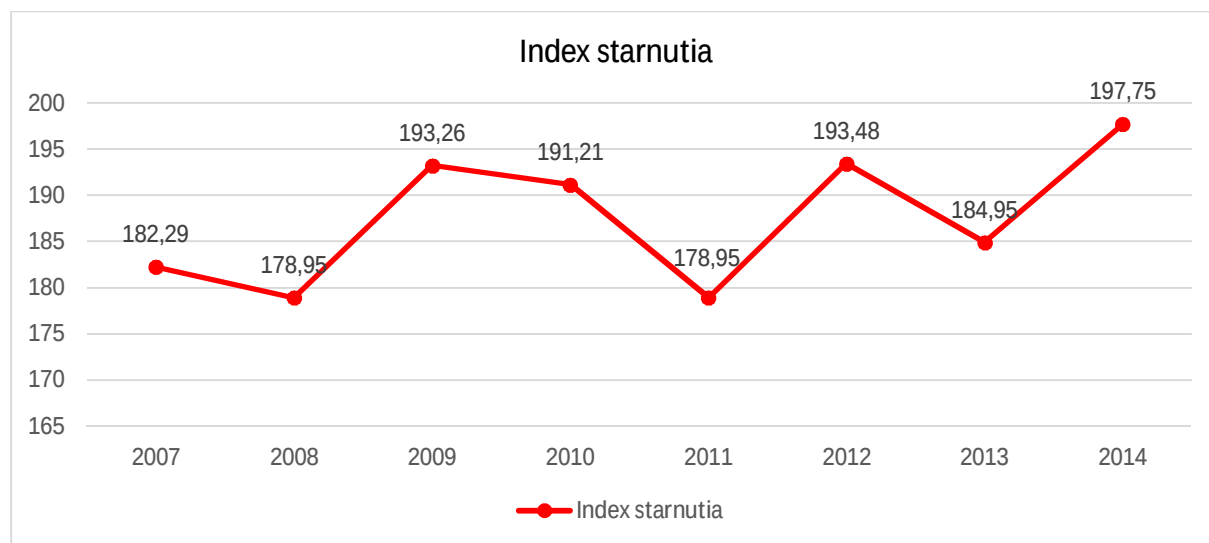
Graf č. 6: Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva z hľadiska ekonomickej aktivity v rokoch 2007 – 2014



Zdroj: vlastné spracovanie

Dôležitou demografickou charakteristikou je úroveň populačného starnutia. Dobre ju vystihujú priemerný vek obyvateľstva (vážený aritmetický priemer podľa početnosti obyvateľov v jednotlivých vekoch) a index starnutia (pomer počtu obyvateľov vo veku 65 rokov a viac na 100 obyvateľov vo veku 0-14 rokov). Index starnutia nad úrovňou 100 % znamená starnutie populácie, keďže počet ľudí v poproduktívnom veku prevyšuje počet ľudí v predproduktívnom veku. Index starnutia v obci Veľký Klíž vzrástol od r.2007, kedy jeho hodnota bola 182,29 % na hodnotu 197,75 % v r.2014, čo je výrazne nad hodnotou indexu starnutia v r.2014 Trenčianskeho kraja – 115,30 % , okresu Partizánske - 127,52 % a aj SR – 91,17 %.

Graf č. 7 : Vývoj indexu starnutia v obci Veľký Klíž v rokoch 2007 - 2014



Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č.9 udáva vzdelanostnú štruktúru obyvateľov obce Veľký Klíž v roku 2011. Základné vzdelanie z celkového úhrnu malo 17,91 % obyvateľov, učňovské a stredoškolské vzdelanie bez maturity malo spolu 33,44 % obyvateľov, stredoškolské vzdelanie s maturitou 26,49 % a vysokoškolské vzdelanie 9,99 %.

Tabuľka č. 9: Vzdelanostná štruktúra obce Veľký Klíž v roku 2011

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Základné		53	112	165
Učňovské (bez maturity)		122	58	180
Stredné odborné (bez maturity)		84	44	128
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		13	27	40
Úplné stredné odborné (s maturitou)		71	95	166
Úplné stredné všeobecné		14	15	29
Vyššie odborné vzdelanie		4	5	9
Vysokoškolské bakalárske		8	13	21
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		27	42	69
Vysokoškolské doktorandské		1	1	2
Vysokoškolské spolu		36	56	92
Študijný odbor	prírodné vedy	1	5	6
	technické vedy a náuky	14	6	20
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	9	6	15
	zdravotníctvo	0	8	8
	spoločenské vedy, náuky a služby	11	16	27
	vedy a náuky o kultúre a umení	0	3	3
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	0	1	1
	nezistený	1	1	2
Bez školského vzdelania		47	48	95
Nezistené		6	11	17
Úhrn		450	471	921

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Graf č. 8 udáva percentuálne vyjadrenie vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce Veľký Klíž v roku 2011 s výnimkou obyvateľov bez školského vzdelania, resp. obyvateľov s nezisteným vzdelaním.

Graf č. 8: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v percentuálnom vyjadrení



Zdroj: vlastné spracovanie

V obci je najvyšší počet obyvateľov rímskokatolíckeho vyznania, a to 87,51%. Obyvateľov bez vyznania je 5,43%. Až pri 6,41% obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. Náboženskú štruktúru v obci Veľký Klíž znázorňuje tabuľka č.10:

Tabuľka č. 10: Náboženská štruktúra v obci Veľký Klíž v roku 2011

Vierovyznanie	SPOLU
Rímskokatolícka cirkev	806
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	4
Gréckokatolícka cirkev	2
Bez vyznania	50
Nezistené	59
SPOLU	921

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej štruktúry homogénne, s výraznou prevahou obyvateľov slovenskej národnosti. K slovenskej národnosti sa hlási 95,0%.

Tabuľka č. 11: Národnostná štruktúra v obci Veľký Klíž v roku 2011

Národnosť	SPOLU
Slovenská	875
Maďarská	1
Ukrajinská	1
Česká	7
Moravská	1
Ostatné	3
Nezistené	33
SPOLU	921

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

A.1.5 Trh práce a sociálna situácia

Nízka výkonnosť a produktivita ekonomických subjektov na Slovensku prispieva k prehĺbovaniu problémov na trhu práce, osobitne k nedostatočnému dopytu po práci (vyjadreného počtom existujúcich pracovných príležitostí). Neustále značné (a v ostatných rokoch rastúce) zaostávanie dopytu po práci za ponukou práce (ktorá je daná počtom ekonomicky aktívneho obyvateľstva) spôsobuje na trhu práce SR pretrvávanie chronickej nerovnováhy. Tabuľka č. 12 uvádza počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Veľký Klíž. Z hľadiska pohlavia prevládajú v sledovanom období medzi uchádzačmi o zamestnanie muži a to až dvojnásobne.

Tabuľka č. 12 : Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Veľký Klíž

	muži	ženy	SPOLU
2007	45	23	68
2008	37	22	59
2009	60	24	84
2010	54	23	77
2011	59	25	84
2012	70	36	106
2013	96	47	143
2014	71	33	104

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Tabuľka č. 13 uvádza počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Partizánske. Vývoj v rokoch 2007-2014 v obci Veľký Klíž kopíruje celkovú situáciu okresu Partizánske najmä čo sa týka nárastu počtu uchádzačov o zamestnanie.

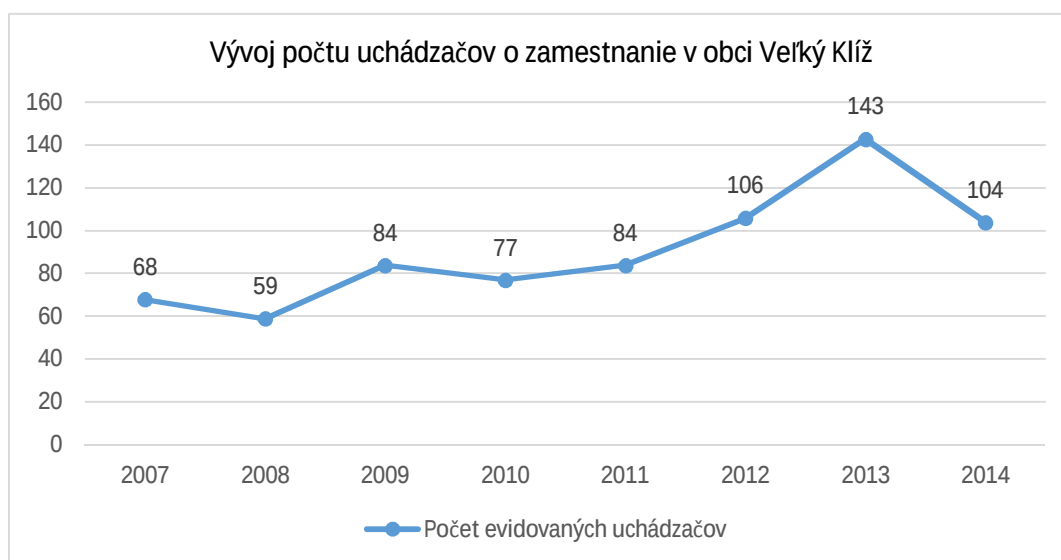
Tabuľka č. 13: Počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Partizánske v období 2007-2014

	muži	ženy	SPOLU
2007	982	974	1 956
2008	1021	991	2 012
2009	1831	1516	3 347
2010	1782	1508	3 290
2011	1848	1504	3 352
2012	1943	1711	3 654
2013	1741	1604	3 345
2014	1564	1419	2 983

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Ako uvádza nižšie uvedený graf č. 9, nárast počtu uchádzačov o zamestnanie bol postupný, najviac uchádzačov pribudlo v roku 2013. V roku 2014 sa v obci výrazne znížil počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie až o 27 %.

Graf č. 9: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v obci Veľký Klíž v rokoch 2007 – 2014



Zdroj: vlastné spracovanie

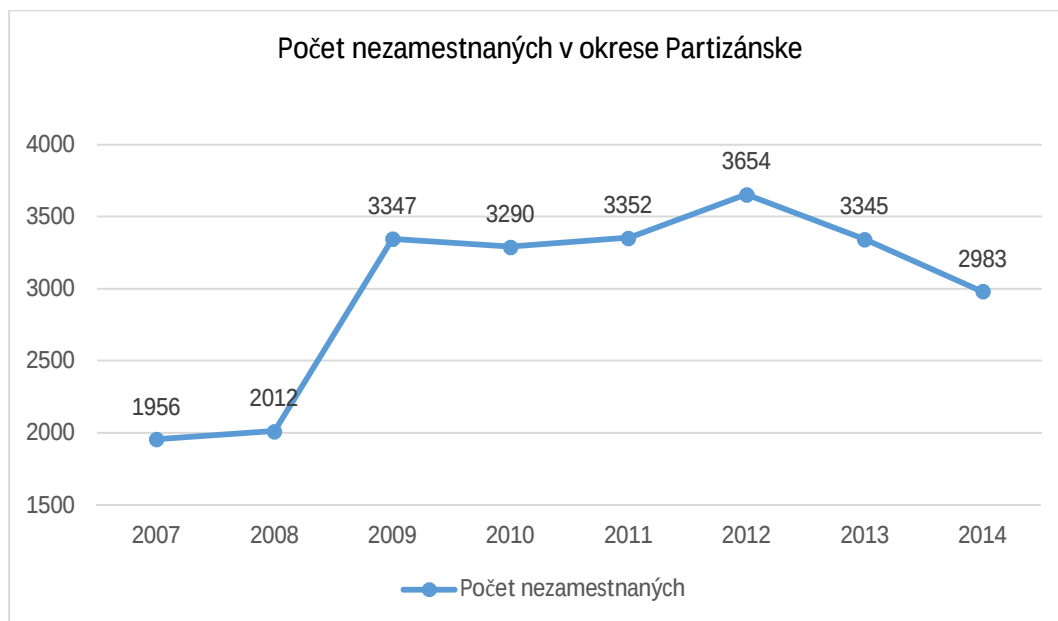
Mieru neschopnosti hospodárstva využívať všetky zdroje práceschopného obyvateľstva, ktoré má k dispozícii, vyjadrujeme ako mieru nezamestnanosti. Miera nezamestnanosti patrí k dôležitým ukazovateľom výkonnosti národného hospodárstva. Rozsah nezamestnanosti sa v bežnej hospodárskej praxi meria zvyčajne dvomi spôsobmi.

- Počtom nezamestnaných osôb
- Percentuálnou mierou nezamestnanosti

Percentuálna miera nezamestnanosti sa vypočíta ako pomer počtu nezamestnaných osôb, ktoré sa aktívne snažia získať zamestnanie a sú schopní to preukázať, a celkového počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva vyjadrený v percentách. Miera evidovanej nezamestnanosti v obci Veľký Klíž v roku 2011 bola 18,75 %.

Graf č. 10 zobrazuje vývoj v počte nezamestnaných v okrese Partizánske v rokoch 2007-2014.

Graf č. 10: Vývoj v počte nezamestnaných v okrese Partizánske v rokoch 2007 - 2014



Zdroj: vlastné spracovanie

V snahe o zníženie nezamestnanosti obec aktívne participuje aj v projektoch vyhlásených ústredím ÚPSVaR pri vytváraní dočasných pracovných miest. Obec spolupracuje rovnako aj pri aktívnej politike trhu práce. Obec dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb, najmä na údržbu verejných priestranstiev.

A.1.6 Hospodárska základňa

Ekonomicko-hospodárska charakteristika regiónu

Ekonomický potenciál Trenčianskeho samosprávneho kraja predstavuje spolupôsobenie v kraji sa nachádzajúceho kapitálu, ľudských zdrojov a prírodných daností za účelom výroby produkcie, poskytovania služieb. Hospodársky rozvoj v posledných rokoch jednotlivých okresoch Trenčianskeho kraja má osobitné regionálne špecifiká. Dôvodom je predovšetkým rozdielna ekonomická základňa okresov, ako aj rozdielna vybavenosť územia infraštruktúrou. Okres Partizánske dosahuje ekonomickú úroveň nižšiu ako je priemer Slovenska.

Z priemyselných odvetví je v okrese Partizánske rozvinutý obuvnícky priemysel, ľahký priemysel, gumársky priemysel a v menšej miere kožiarsky priemysel.

Jednotlivé priemyselné odvetvia sú zastúpené nasledovnými podnikmi:

- obuvnícky a kožiarsky priemysel - Jela Produkt, s.r.o. Partizánske, Bacou-Dalloz, s.r.o. Partizánske, Rialto, s.r.o. Partizánske, Pelzleder, Ing. Pavel Janek, Bošany, Bamipa s.r.o., Bošany

- ľahký priemysel – Partizánske Building Components-SK s.r.o. – výrobný závod spoločnosti VELUX, Honeywell Safety Products Partizanske s.r.o. - osobné ochranné pracovné prostriedky, Drevital, s.r.o., Bošany
- gumárenský priemysel - ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o., VIPO a.s., NOVESTA, a.s. Partizánske, Bencros, s.r.o., Bošany a Boguma, s.r.o., Bošany

Ekonomicko-hospodárska charakteristika obce

Počet právnických osôb bol v roku 2014 v obci Veľký Klíž 13, z toho bolo 5 ziskových a 8 neziskových. V rámci sledovaného obdobia sa počet právnických osôb stabilizoval. Tabuľka č. 14 udáva jednotlivé počty právnických osôb v obci.

Tabuľka č. 14: Právnické osoby v obci Veľký Klíž

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	6	7	7	8	10	13	13	13
Právnické osoby ziskové	3	3	3	3	5	5	5	5
Právnické osoby neziskové	3	4	4	5	5	8	8	8

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Počet fyzických osôb – podnikateľov bol v roku 2014 v obci Veľký Klíž 56, z toho najviac až 53 bolo živnostníkov. Tabuľka č. 15 udáva jednotlivé počty fyzických osôb - podnikateľov v obci.

Tabuľka č. 15: Fyzické osoby v obci Veľký Klíž

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	61	63	72	71	59	54	53	56
Živnostníci	60	62	71	70	58	53	51	53
Samostatne hospodáriaci roľníci	1	1	1	1	1	1	2	3

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Súčasťou príloh PHSR obce Veľký Klíž je aj Formulár č. A 4 – Evidencia podnikateľských subjektov, príloha č. 4.

A.1.7 Občianska vybavenosť

V obci Veľký Klíž sú sústredené niektoré prvky základnej občianskej vybavenosti. Občiansku vybavenosť vyššieho významu plnia z dôvodu blízkosti obec Klátova Nová Ves, obec Bošany a okresné mestá Partizánske a Topoľčany. Vybavenosť obce pozostáva vo všeobecnosti z prítomnosti obchodov a služieb, vzdelávacích, kultúrnych a športových zariadení, poskytovateľov sociálnej starostlivosti a úradov pôsobiach na území obce.

Obchody a služby

V obci sa nachádza viacero obchodov a poskytovateľov služieb. Sú tu lokalizované dve predajne potravín: COOP Jednota a Vojtech Šelmeci – potraviny, jedna predajňa so zmiešaným tovarom. Poštové služby v obci zabezpečuje Slovenská pošta, pobočka Veľký Klíž. V obci sa ďalej nachádzajú dve pohostinstvá a jedno kaderníctvo.

Ďalšie služby sa týkajú rôznych hospodárskych odvetví, či už ide o drevovýrobu, poľnohospodárstvo a iné.

Školstvo

Materská škola sa nachádza v časti Klížske Hradište. V súčasnosti je budova vo vyhovujúcom stave, škôlka má vlastnú jedáleň s kuchyňou, kde sa varia obedy aj pre žiakov a zamestnancov základnej školy, pre seniorov v obci a pracovníkov obecného úradu. Materská škola má dve triedy. Celkový počet zapísaných detí v materskej škole sa každoročne mení. V školskom roku 2014/2015 navštevovalo materskú školu 30 detí vo veku 2-6 rokov. Pravidelné investície obce do budovy materskej školy ju udržiavajú v dobrom stave. Dvor materskej školy obsahuje trávnatú plochu, prvky pre hry detí, niektoré sú v nevyhovujúcom stave. Preto sa uvažuje s úpravami, ktoré zlepšia vybavenie detského ihriska v areáli materskej školy.

Tabuľka č. 16 : Počet detí v materskej škole v obci Veľký Klíž k 1.9. daného roka:

	SPOLU
2007	18
2008	18
2009	16
2010	15
2011	18
2012	18
2013	23
2014	30

Zdroj: databáza Materská škola Veľký Klíž

V obci sa nachádza základná škola pre žiakov 1.-4. ročníka, je však situovaná na okraji obce, v blízkosti obce Ješkova Ves. Niektorí žiaci z obce navštevujú základné školy v obci Klátova Nová Ves, resp. v okresnom meste Partizánske.

Tabuľka č. 17 : Počet žiakov v základnej škole v obci Veľký Klíž k 1.9. daného roka:

	SPOLU
2007	33
2008	30
2009	25
2010	22
2011	25
2012	23
2013	16
2014	14

Zdroj: Základná škola Veľký Klíž

Najbližšie stredné školy sa nachádzajú v mestách Partizánske a Topoľčany.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V súčasnosti sa na území obce nenachádza žiadna lekáreň, samostatná ambulancia praktického lekára pre deti a dospelých, ani stomatologická ambulancia. V obci sa nenachádza zdravotné stredisko. Obec spadá pod lekárske obvod Klátova Nová Ves. Občania využívajú lekárske služby v zdravotníckych zariadeniach v Klátovej Novej Vsi, v Bošanoch, resp. okresnom meste Partizánske. Najbližšiu špecializovanú zdravotnícku starostlivosť a nemocničné služby poskytuje nemocnica v Partizánskom.

V obci sa nenachádzajú zariadenia poskytovateľov sociálnych služieb. Obec zabezpečuje roznos obedov dôchodcom, ktorí o uvedenú službu požiadajú. Obеды sa varia v kuchyni materskej školy. Obec od 1.1.2004 prevádzkuje pre svojich občanov opatrovateľskú službu. Najbližšie súkromné zariadenie sociálnej starostlivosti sa nachádza v obci Bošany a verejné zariadenie v meste Partizánske.

A.1.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor

V obci Veľký Klíž sa nachádza zo zariadení pre kultúru a spoločenský život kultúrny dom a obecná knižnica. Objekt kultúrneho domu sa nachádza v miestnej časti Klížske Hradište. V budove sa nachádza veľká sála, kuchyňa, malá sála, zasadačka, obecná knižnica. Malá sála je v nevyhovujúcom stave a preto sa nepoužíva. Obecná knižnica by v budúcnosti mohla nájsť svoje miesto v budove obecného úradu, kde sú modernejšie priestory. Pre športové účely slúži futbalové ihrisko so zázemím, ktoré by bolo vhodné zrekonštruovať a zmodernizovať a telocvičňa v základnej škole.

V obci Veľký Klíž, katastrálne územie Klížske Hradište sa nachádzajú tri objekty uvedené v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok. Najvýznamnejšia historická pamiatka v obci je románsky kostolík sv. Michala z roku 1130, ktorý predstavuje skvost románskej architektúry. Používal sa v rokoch 1130 - 1828, neskôr spustol. Obnovili ho v roku 1936. Je typickou pamiatkou Veľkého Klíža, dostal aj do znaku obce, v roku 2002 i na poštovú známku. Ďalšou pamiatkou je kaplnka sv. Jána Nepomuckého približne z roku 1740 - číslo ústredného zoznamu pamiatkového fondu 182/1 a zručanina kostola z roku 1640, postavená v renesančnom slohu. V 18. storočí sa prestavbou a zväčšením zmenil na barokový kostol. V súčasnosti sú z kostola zachované iba obvodové múry. Číslo ústredného zoznamu pamiatkového fondu 182/1.

V priebehu roka obec a spoločenské organizácie organizujú rôzne kultúrne a športové podujatia – fašiangy, rozprávkový les, deň matiek, veľkonočné, jesenné a vianočné výstavy, stretnutie s Mikulášom, šarkaniády, futbalové súťaže, stolnotenisové a šachové turnaje.

Obec nemá rozvinuté medzinárodné družobné vzťahy v oblasti kultúry s inými obcami.

V obci pôsobia aj viaceré mimovládne organizácie, ktorých činnosť pôsobí na obec. Mnohé z nich spolupracujú s obcou pri organizácii podujatí. Jedná sa o Poľovnícke združenie Vrch Hora, Dobrovoľný hasičský zbor Klížske Hradište, Jednota dôchodcov Slovenska, Obecný športový klub Veľký Klíž (v minulosti Telovýchovná jednota Tatroň), Klub slovenských turistov Ostrá, Občianske združenie Naša dedina Veľký Klíž, TU ŽIJEME – HIC VIVO, Starý Klíž, OŠK - automotoklub Veľký Klíž, ženský spevácky zbor Chor de Clus, mužská spevácka skupina Klížania a detský spevácky zbor.

Súčasťou príloh PHSR obce Veľký Klíž je aj Formulár č. A 5 – Evidencia mimovládnych organizácií, príloha č. 5.

A.1.9 Bývanie a bytový fond

Obec Veľký Klíž v štruktúre osídlenia plní primárne obytnú funkciu. Obytné budovy tvoria väčšinu stavebného fondu. Bytový fond sa sústreďuje prevažne v tradičných rodinných domoch. Objekty rodinných domov majú rôznu vekovú štruktúru. V obci Veľký Klíž sa v roku 2011, kedy prebehlo sčítanie obyvateľstva, nachádzalo 359 domov, z toho najviac bolo trvalo obývaných domov a najmenej bolo domov určených na rekreáciu. V obci Veľký Klíž je v súčasnosti evidovaných 445 objektov so súpisným číslom (stav k 31.12.2014).

Tabuľka č. 18: Domový a bytový fond v obci Veľký Klíž bol v roku 2011 nasledovný:

359 rodinných domov	284 domov trvalo obývaných
	42 domov trvalo neobývaných
	25 domov určených na rekreáciu
	8 domov s nezistenou obývanosťou
380 bytových jednotiek	302 bytových jednotiek trvalo obývaných
	73 bytových jednotiek trvalo neobývaných
	5 bytové jednotky s nezistenou obývanosťou

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

A.1.10 Dopravná a technická infraštruktúra, cestovný ruch

A.1.10.1 Dopravná infraštruktúra

Obec Veľký Klíž sa nachádza v juhovýchodnej časti okresu Partizánske mimo ťažiskových oblastí osídlenia a hlavných rozvojových a urbanizačných osí, avšak na historicky významnej trase spájajúcej Požitavie a Ponitrie. Dnes túto trasu reprezentujú cesta II. triedy č. II/511 Bajč – Zlaté Moravce – Veľké Uherce a cesta III. triedy III/06449 Skýcov – Bošany. Obec Veľký Klíž má z hľadiska dopravnej dostupnosti polohu mimo dopravných koridorov nadregionálneho, resp. regionálneho významu.

Obcou Veľký Klíž prechádza cesta III/064050, ktorá zabezpečuje napojenie obce na celoštátnu a regionálnu dopravnú sieť:

- cesta III/06449 (križovatka ciest III/06449 x III/064050) je vzdialená cca 2,2 km od obce Veľký Klíž
- cesta I/64 (križovatka cesty I/64 v obci Chynorany) najbližšia cesta 1. triedy je vzdialená cca 13,1 km od obce Veľký Klíž
- železnica – traťový úsek č. 140, železničná stanica Bošany je vzdialená cca 12,4 km od obce, železničná stanica Chynorany, kde zastavujú aj rýchliky je vzdialená cca 12,8 km od obce Veľký Klíž.

V intraviláne obce plní cesta funkciu zbernej komunikácie. Cestnú sieť na území obce tvoria miestne komunikácie o dĺžke 6,7 km.

Spojenie s najbližšími mestami Partizánske a Topoľčany, ako aj so susednými obcami zabezpečuje dopravca SAD Prievidza, a.s. Celkový počet 21 spojov počas pracovného dňa je dostatočný. Umiestnenie autobusových zastávok spĺňa požiadavku zabezpečenia dostupnosti.

V poslednom období neustále stúpa podiel individuálnej automobilovej dopravy pri dochádzke do zamestnania, za kultúrou a nákupmi. Ako alternatíva voči verejnej doprave sa presadzuje aj organizovaná skupinová doprava. Napriek tomu je udržanie dostatočného počtu spojov dôležité hlavne pre nižšie príjmové skupiny, žiakov, študentov a obyvateľov bez osobného automobilu.

V oblasti cyklodopravy sú v obci vybudované a vyznačené cyklistické trasy. Jedná sa o trasu číslo 2903 (Partizánske – Ondrej chata – Hlboké – Vrchhora – Klížske Hradište – Brodzany – Partizánske). Jej celková dĺžka je 25,0 km. Modro značená cyklotrasa prechádza celá územím okresu. Začína v Partizánskom odbočení z červeno značenej Hornonitrianskej cyklomagistrály /019/. Pokračuje spolu so žltou značeným turistickým chodníkom /8141/ cez Ondrej k osade Hlboké. Pred osadou prudko mení smer doprava a lesnými cestami pokračuje na Vrchhoru. Asfaltovou cestou schádza do Klížskeho Hradišťa, kde sa spája s modro značeným turistickým chodníkom /2429/ a pokračuje cez sedlo Plešovica do Brodzian, ktoré prechádza a po štátnej ceste prichádza do Partizánskeho ku červeno značenej Hornonitrianskej cyklomagistrále /019/, na ktorej končí.

Ďalšou trasou v katastri obce je trasa číslo 5105 (Topoľčianky - Hostie - Skýcov - Vrchhora). Jej celková dĺžka je 23,3 km. Zeleno značená cyklotrasa začína v turisticky atraktívnom prostredí obce Topoľčianky v Nitrianskom kraji a končí na Vrchhore. Z Vrchhory je možné pokračovať modrou cyklotrasou až do Partizánskeho.

Samostatné cyklochodníky nie sú vybudované. Bicykle sú však dôležitým dopravným prostriedkom v obci a pre dopravu medzi susednými obcami. Vzhľadom k topografii terénu je v území značný potenciál rozvoja cykloturistiky.

A.1.10.2 Technická infraštruktúra

Vodovod a kanalizácia

Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou je zabezpečené verejným vodovodom, vodovod je spoločný pre obce Veľký Klíž a Ješkova Ves. Do prevádzky bol odovzdaný v roku 1969. Vybudovaný vodovod má kapacitu 8 l.s⁻¹, príslušenstvo tvoria 2 vodné zdroje vody o výdatnosti 5-6 l.s⁻¹, kapacita čerpacej stanice je 7 l.s⁻¹, vodojem 2 x 150 m³.

V roku 2014 bola spotreba pitnej vody 23 658 m³, z toho domácnosti spotrebovali 22 536 m³.

Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť. Tekutý komunálny odpad z domácností a objektov občianskeho vybavenia je riešený vypúšťaním do žump, ktoré často nie sú vo vyhovujúcom stave. Niektoré domy majú súkromné čistiarene odpadových vôd. Obec má vypracovanú projektovú dokumentáciu „Veľký Klíž a Ješkova Ves – kanalizácia a ČOV“. Projektová dokumentácia rieši odvádzanie a čistenie odpadových vôd kanalizáciou na čistiareň odpadových vôd Ješkova Ves. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov sa uvedená investícia doteraz nerealizovala.

Plynofikácia a elektrifikácia

Základné energetické nosiče predstavujú najčastejšie klasické palivá, ako je drevo a zemný plyn. Jednou z priorít energetickej politiky Slovenska by malo byť zabezpečenie energetickej

bezpečnosti cestou energetickej efektívnosti a zvýšením podielu využívania obnoviteľných energetických zdrojov.

Významnú úlohu zohrávajú v tomto procese bioenergie. Ich využívanie znižuje závislosť Slovenska na dovoze primárnych energií, znižuje zaťaženie životného prostredia, prispieva k formovaniu trvalo udržateľného spôsobu života na Zemi znižovaním produkcie CO₂ a znižovaním emisií zo spaľovania fosílnych palív.

Zdroje biomasy na energetické účely sú predovšetkým lesy. Tie pokrývajú cca viac ako 80 % riešeného územia. Perspektívny zdroj palivovej biomasy tvoria energetické porasty jednoročných a viacročných rýchlorastúcich drevín – topol, vrb, agát, osika, jelša. Energetické porasty možno zakladať na plochách nevhodných pre klasickú poľnohospodársku a lesnícku produkciu, na pôdach dočasne vylúčených z poľnohospodárskej výroby, pôdach kontaminovaných, ktoré sú vhodné len na produkciu 15 plodín pre nepotravinárske účely a tiež na zdevastovaných plochách v priemyselných aglomeráciách.

Obec Veľký Klíž je komplexne plynofikovaná. Plynifikácia obce Veľký Klíž bola uskutočnená v roku 2000.

V obci Veľký Klíž je uskutočnená elektrifikácia v celom území. Zásobovanie je na úrovni vysokého napätia normalizovaným 22 kV napätím, z odbočky na vedení č.239, ktorá spája transformátorovú stanicu 110/22 kV Partizánske s elektrickou rozvodňou 22 kV pri závode Koželužne Bošany. Táto rozvodňa je pripojená 22 kV vedeniami č. 257 a 331 na transformátorovú stanicu 110/22 kV Topoľčany. V obci sa nachádzajú 3 trafostanice. Verejné osvetlenie je v počte 89 ks svietidiel umiestnených na betónových stĺpoch. Na osvetlenie sa používajú úsporné žiarivkové svietidlá (LV Modus 1 x 36 W, príp. 2 x 36 W, žiarivky PL/L).

Telekomunikačná a informačná infraštruktúra

Z hľadiska telekomunikačnej siete patrí obec Veľký Klíž do uzlového telefónneho obvodu Topoľčany. Automatická telefónna ústredňa je umiestnená v budove pošty a zaisťuje miestnu telefónnu sieť aj pre susednú obec Ješkova Ves. Pokrytie signálmi mobilných operátorov sa oproti predchádzajúcemu obdobiu zlepšilo a možno ho hodnotiť ako dobré.

Obec je vybavená starým rozvodom obecného rozhlasu, ktorý je využívaný na miestne oznamy. Vysielač ústredňa obecného rozhlasu je umiestnená v budove obecného úradu. Vedenie obecného rozhlasu je vzdušné.

A.1.10.3 Rekreačia a cestovný ruch

Rekreačný potenciál obce Veľký Klíž spočíva v existencii jedinečných kultúrno-historických pamiatok (bývalý benediktínsky kláštor, zachovaný románsky kostolík), ktoré sa nachádzajú priamo v obci a v pešej turistike a lesoturistike. V obci prevažuje krátkodobá rekreácia s celoročným využitím. Ubytovacie služby v obci poskytuje Urbárska spoločnosť Veľký Klíž v chate Prameň s celkovou ubytovacou kapacitou 18 lôžok a firma Drevital s ubytovacou kapacitou 20 lôžok. Je možné ubytovať sa aj v súkromí. V obci sa nachádza farma s jazdiarňou.

V širšom okolí obce je nasledovný turisticko-rekreačný potenciál: poznávací turizmus v regióne miest Trenčín a Nitra, kúpeľno-relaxačné pobyty v Bojniciach a v Piešťanoch, termálne

kúpele v Malých Bieliciach. Pre turistiku v prírodných lokalitách je vysoký potenciál v pohorí Tríbeč s bohatou ponukou jedinečných prírodných zaujímavostí, poľovných atrakcií, turistických a cykloturistických trás, zámok a zoologická záhrada Bojnice, aerošport v Partizánskom a v Prievidzi, zubria obora v Topoľčiankach a kultúrno-historické pamiatky v blízkom okolí, ako sú kaštiele Topoľčianky, Brodzany, Oponice, Šimonovany a Čereňany.

A.1.11 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce

Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy

Obecné zastupiteľstvo má 7 členov, zasadá spravidla 1x za 2 mesiace. Vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu plnia poradnú funkciu odborné komisie:

- ekonomická a inventarizačná
- stavebná a životného prostredia
- kultúrna a športová
- ochrana verejného záujmu a verejného poriadku

V obci je sídlo matričného úradu. Kompetencie spoločného stavebného úradu pre obec Veľký Klíž vykonáva Spoločný stavebný úrad so sídlom v Partizánskom.

Komunikácia s obyvateľmi prebieha zväčša prostredníctvom neformálnych stretnutí. Obec prevádzkuje vysielanie obecného rozhlasu. Na internetovej stránke obce www.velky-kliz.sk sú zverejnené základné informácie o obci, histórii, rozvojové dokumenty, aktuality, fotogalérie, úradné oznamy, uznesenia obecného zastupiteľstva a pod. Obec vydáva obecné noviny – mesačník Nový Clus, ktoré vychádzajú už 20 rokov.

Hospodárenie a rozpočtová situácia obce

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv sa od roku 2005 výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém financovania prináša väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne kladie väčšie nároky na finančné riadenie obce. Pôvodný systém rozdeľovania prostriedkov podľa počtu obyvateľov ako jediného kritéria nahradil systém 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov (počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci, upravený veľkostným koeficientom, počet detí, ktoré v obci chodia do štátnych predškolských a školských zariadení, počet obyvateľov v dôchodkovom veku). Ďalšie zmeny sa týkajú miestnych daní a poplatkov. Obce ďalej získali väčšie právomoci pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností.

Obec hospodári v roku 2015 s vyrovnaným rozpočtom. Rozpočet na rok 2015 počíta s príjmami na úrovni 284 336 Eur a výdavkami 284 336 Eur.

V štruktúre príjmov prevládajú cudzie zdroje (transfery zo štátneho rozpočtu) nad vlastnými zdrojmi (miestne dane a poplatky). Značná časť výdavkov smeruje na zabezpečenie bežnej prevádzky obce, obecného úradu a vzdelávacích zariadení, predovšetkým na pokrytie mzdových nárokov a nákladov na energie.

Z analýzy vyplýva, že obecný rozpočet poskytuje len malý priestor pre financovanie rozvojových zámerov. Je preto potrebné uchádzať sa aj o získanie externých zdrojov – súkromných investícií, grantov a príspevkov z podporných programov, najmä na realizáciu náročnejších investičných projektov.

Obec má vo vlastníctve viaceré nehnuteľnosti – verejné budovy, pozemky a plochy verejných priestranstiev. Obec nemá žiadne záväzky voči finančným inštitúciám, nie je zaťažená splátkami úverov.

Tabuľka č. 19: Hodnotenie finančného zdravia obce Veľký Klíž za rok 2014

Veľký Klíž



HODNOTENIE FINANČNÉHO ZDRAVIA (2011 - 2014)



HLAVNÉ INDIKÁTORY (2014)

			priemer obcí SR
+ Základná bilancia	13,5 %	★★★★★	0,1 %
+ Dlhová služba	0,0 %	★★★★★	7,7 %
+ Celkový dlh	2,0 %	★★★★★	23,5 %
+ Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti	0,0 %	★★★★★	0,4 %
+ Okamžitá likvidita	228,9 %	★★★★★	141,6 %

Zdroj: www.obce.ineko.sk

Ako vyplýva z tabuľky č. 19 obec Veľký Klíž mala v období rokov 2011-2014 veľmi dobré finančné zdravie. V hodnotení dosiahla obec číslo 5,0 zo 6.

Základná bilancia obce je počítaná ako (bežné príjmy + kapitálové príjmy - bežné výdavky - kapitálové výdavky) / (bežné príjmy + kapitálové príjmy). Ukazovateľ informuje, či samospráva hospodárila prebytkovo alebo deficitne z pohľadu bežného a kapitálového účtu ako celku. Vypovedá teda o tom, ako dokáže samospráva pokrývať svoje bežné výdavky (chod samosprávy) a kapitálové výdavky (zveľaďovanie majetku) zo svojich bežných príjmov (napr. daňové príjmy) a kapitálových

príjmov (napr. predaj majetku). Ak je základná bilancia obce na úrovni nižšej alebo rovnej ako -15 %, je jej pridelené skóre 0. So zlepšujúcou sa základnou bilanciou pridelené skóre, vzhľadom na klesajúce riziko pre obec, lineárne rastie. Pri základnej bilanci na úrovni 0 % je skóre rovné 3 (stred škály) a pri hodnote rovnej alebo vyššej ako +15 % je pridelené skóre 6. Inak povedané, ak je základná bilancia kladná, obec získava skóre väčšie ako 3 (podľa dosiahnutého výsledku). V opačnom prípade je pridelené skóre v spodnej polovici škály. V roku 2014 mala obec Veľký Klíž základnú bilanciu vo výške 13,5 %, priemer obcí SR bol 0,1 %, môžeme teda konštatovať, že ide o nadpriemernú základnú bilanciu.

Dlhová služba obce je počítaná ako (výdavky na splácanie istiny + úrokové splátky) / (bežné príjmy za predchádzajúci rok). Ukazovateľ informuje o tom, aké vysoké výdavky má samospráva v súvislosti s obsluhou dlhu. Ak je dlhová služba obce na úrovni 0 %, je jej pridelené skóre 6. S rastúcou dlhovou službou pridelené skóre, vzhľadom na rastúce riziko pre obec, lineárne klesá. Pri dlhovej službe na úrovni 25 % je skóre rovné 3 (stred škály) a pri hodnote rovnej alebo vyššej ako 50 % je pridelené skóre 0. V roku 2014 mala obec Veľký Klíž dlhovú službu 0,0 %.

Údaje o celkovom dlhu obcí sú počnúc rokom 2012 preberané od MF SR, pričom sa jedná o tzv. "zákonné kritérium", teda dlh podľa § 17 ods. 8) Zákona 583/2004 Z.z. (nezapočítavajú sa záväzky z úverov poskytnutých z bývalých štátnych fondov a Štátneho fondu rozvoja bývania, a tiež záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania eurofondov). Dlh je uvádzaný v pomere k bežným príjmom za predchádzajúci rok a podľa zákona by nemal presiahnuť úroveň 60 %. Ak je celkový dlh obce na úrovni 0 %, je jej pridelené skóre 6. S rastúcim dlhom pridelené skóre, vzhľadom na rastúce riziko pre obec, lineárne klesá. Pri dlhu na úrovni 60 % je skóre rovné 3 (stred škály) a pri hodnote rovnej alebo vyššej ako 120 % je pridelené skóre 0. V roku 2014 mala obec Veľký Klíž celkový dlh 2,0 %, priemer obcí bol 23,5 %. Ide o veľmi dobré skóre.

Výška záväzkov obce aspoň 60 dní po splatnosti je počítaná ako (záväzky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti) / (bežné príjmy za predchádzajúci rok). Ak obec neuhradila nejaký uznaný záväzok do 60 dní odo dňa jeho splatnosti, napĺňa jednu z dvoch podmienok povinnosti vypracovania návrhu na zavedenie ozdravného režimu. Ak je výška záväzkov obce aspoň 60 dní po splatnosti presne na úrovni 0 eur resp. 0 %, je jej pridelené skóre 6. Ak výška týchto záväzkov v pomere k príjmom predstavuje hodnotu medzi 0 % a 3 %, pridelené je skóre medzi 3 a 0 (lineárne) a ak je hodnota na úrovni rovnej alebo vyššej ako 3 %, skóre je 0. Obec Veľký Klíž mala v roku 2014 záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti na úrovni 0,0 %.

Okamžitá likvidita obce je počítaná ako (finančné účty) / (krátkodobé záväzky). Ukazovateľ vypovedá o tom, do akej miery dostupné prostriedky na finančných účtoch samospráv postačujú na splatenie krátkodobých záväzkov. Ak je okamžitá likvidita obce na úrovni 0 %, je jej pridelené skóre 0. S rastúcou okamžitou likviditou pridelené skóre, vzhľadom na klesajúce riziko pre obec, lineárne rastie. Pri okamžitej likvidite na úrovni 100 % je skóre rovné 3 (stred škály) a pri hodnote rovnej alebo vyššej ako 200 % je pridelené skóre 6. Inak povedané, ak je objem prostriedkov na finančných účtoch obce vyšší ako výška jej krátkodobých záväzkov, získava skóre vyššie ako 3 (podľa veľkosti tohto pomeru). V opačnom prípade je pridelené skóre zo spodnej polovice škály. Priemer obcí SR bol v roku 2014 141,6 %. Obec Veľký Klíž mala v tomto období okamžitú likviditu na úrovni 228,9 %.

Časť A.2 Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie je určované Európskou úniou a legislatívou Slovenskej republiky. V danej oblasti je smerodajný najmä Národný plán reforiem Slovenskej republiky platný pre roky 2014 a 2015. Jedná sa o opatrenia, ktoré sa vláda zaviazala plniť v nasledujúcom období:

Tabuľka č. 20: Opatrenia Národného plánu reforiem Slovenskej republiky pre roky 2014 a 2015

Oblasť	Jednotlivé opatrenia
<i>Konsolidačné opatrenia 2015-2017</i>	Zachovanie výnosu a zvýšenie úspešnosti DPH
	Registračné pokladnice pre lekárov a iné profesie
	Zrážková daň na finančných a nefinančných benefity od farmaceutických spol. pre lekárov
	Ročné zúčtovanie Sociálnej poisťovne
	Úspory na mzdách (ESO)
	Úspory na medzispotrebe (ESO)
<i>Efektívnosť verejných výdavkov</i>	Transformácia a zlučovanie podriadených organizácií kapitol štátneho rozpočtu v rámci ESO
	Zlepšenie finančného riadenia a hospodárenia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti
	Vyrovnané hospodárenie fakultných a univerzitných nemocníc
	Implementácia prvej fázy e-health eSO1
	Výdavkové priority - zvýšenie miezd učiteľom, zamestnancom úradov práce, kapacít materských škôl
	Výstavba diaľnic
<i>Boj proti daňovým podvodom a analytické kapacity</i>	Tretia etapa akčného plánu formou opatrení na zlepšenie výberu daní: najmä centralizácia informácií z mýtného systému, registra motorových vozidiel a obyvateľstva, prístup k informáciám o účtoch prešetrovaných osôb a firiem. Zavedenie insolvenčného registra, registra diskvalifikovaných osôb a ratingu daňových subjektov. Okrem toho sa zriadia špecializované senáty na krajských súdoch so zameraním na daňovú oblasť
	Posilnenie analytických kapacít a vybudovanie analytickej jednotky na Finančnej správe SR
	Zverejňovanie platenia DPPO
<i>Služby zamestnanosti, dlhodobá nezamestnanosť</i>	Prioritizovanie poradenských a individualizovaných verejných služieb zamestnanosti vrátane zvýšenia ich administratívnych kapacít s cieľom zlepšenia prístupu k zamestnaniu pre dlhodobo nezamestnané osoby, pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, starších ľudí a žien
	Poskytovanie kariérneho poradenstva pre dospelých na zlepšenie uplatniteľnosti na trhu práce

	Centralizácia databázy uchádzačov o zamestnanie a poberateľov sociálnych dávok, kompletizácia a prepojenie s relevantnými inštitúciami
	Analýza čistej účinnosti a efektívnosti výdavkov jednotlivých opatrení aktívnej politiky trhu práce
	Posilnenie finančných motivácií zamestnať sa - súbeh dávky v hmotnej núdzi a mzdy
<i>Predškolské zariadenia</i>	Budovanie nových zariadení služieb starostlivosti o dieťa
	Rozšírenie kapacít materských škôl, rozšírenie existujúcich foriem výchovy a vzdelávania o prípravné triedy materskej školy a zvýšenie časovej dotácie pre predškolské vzdelávanie
<i>Nezamestnanosť mladých</i>	Prijatie systému záruk pre mladých ľudí do 29 rokov
	Identifikácia sektorovej potreby zručností na trhu práce a dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile prostredníctvom Národnej sústavy povolání (NSP)
<i>Odborné vzdelávanie a postavenie učiteľov</i>	Zvyšovanie miezd učiteľov
	Lepšie zapojenie zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov do systému odborného vzdelávania a prípravy, podpora odbornej praxe žiakov vykonávanej priamo v podnikoch a zmeny v normatívnom financovaní odborného regionálneho školstva s cieľom posilniť kvalitu odborného vzdelávania
<i>Marginalizované rómske komunity</i>	Zvyšovanie počtu asistentov učiteľov
	Vydávanie učebníc a učebných textov v slovenskom a v rómskom jazyku
<i>Výskum a vývoj</i>	Opatrenia z Akčného plánu stratégie RIS3
	Transparentnosť regulácie sieťových odvetví
	Hodnotenie potreby ďalšej regulácie
	Zverejňovanie analýzy ku všetkým zásadnejším zmenám politík regulačného obdobia
	Vybudovanie dátového centra na webovom sídle URSO
<i>Prepájanie sústav a sietí</i>	Prepojenie plynárenských sietí s Poľskom a Maďarskom
	Prepojenie elektrizačných sústav s Maďarskom
<i>Energetická efektívnosť v podnikoch</i>	Podpora energetických auditov pre malé a stredné firmy
	Implementácia smernice o energetickej efektívnosti

Zdroj: Národný plán reforiem Slovenskej republiky, vlastné spracovanie

A.2.1. Podmienky udržateľného rozvoja obce - Identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia

Pri riešení problémov a výziev konkrétneho územia je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré nevieme ovplyvniť. V riadení samosprávy sú to najčastejšie legislatívne zmeny, finančné obmedzenia a pod. Na predvídanie budúceho možného vývoja sa využíva okrem iných analýz aj STEEP analýza. Je to analýza externého prostredia zameraná na komplex sociálnych, technických, ekonomických, ekologických a politických

faktorov. STEEP analýza napomáha definovať podmienky udržateľného rozvoja obce, ktoré môžeme zhrnúť do 4 základných bodov: priaznivá demografická štruktúra obyvateľov obce, prosperujúce hospodárstvo využívajúce vnútorný potenciál a zdroje obce, dostatočné zabezpečenie služieb pre obyvateľstvo a starostlivosť o životné prostredie.

Tabuľka č. 21: STEEP analýza

Sociálne faktory	Technologické faktory	Ekonomické faktory	Ekologické faktory	Politické faktory
Pokles sobášnosti, nárast rozvodovosti	Dostupná technológia a využívaná technológia	Finančné zdroje na rozvoj obce	Legislatíva v oblasti ŽP	Legislatíva v oblasti kompetencií samosprávy
Zmeny postojov a správania obyvateľstva	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Trh práce v regióne	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Zmena vlády, vedenia obce ako výsledok volieb
Starnutie populácie		Hospodársky vývoj	Zmena klímy a jej dôsledky	Podpora podnikania zo strany štátu
		Vplyv daňovej politiky	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Podpora bývania zo strany štátu

A.2.2. Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia

Tabuľka č. 22: Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia

Hlavný faktor	Príležitosti	Ohrozenia
Starnutie populácie	Rozvoj sociálnych služieb	Menej EAO
Zmeny postojov a správania obyvateľstva	Záujem o bývanie na vidieku	Menej narodených detí
Pokles sobášnosti, nárast rozvodovosti	Rozvoj aktivít na podporu rodín	Menej narodených detí
Dostupná technológia a využívaná technológia	Rozvoj zariadení využívajúcich novú technológiu	Nedostatok skúseností
Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Kvalitnejšia informovanosť	Neznalosť technológie
Finančné zdroje na rozvoj obce	Využívanie rôznych zdrojov	Nedostatok zdrojov
Trh práce v regióne	Rozvoj podnikateľských aktivít, živnostníkov	Odliv obyvateľov do iných regiónov
Hospodársky vývoj,	Vznik nových podnikov v progresívnych oblastiach hospodárstva	Zvýšenie nezamestnanosti vplyvom upadajúcich odvetví (baníctvo)
Vplyv daňovej politiky	Potenciálny nárast financií	Menej financií vplyvom daňových únikov

Legislatíva v oblasti ŽP	Investície do naplnenia legislatívy	Nové povinnosti pre obyv. (napr. v odpadovom hospodárstve)
Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Revitalizácia zanedbaných plôch	Opakované znečistenie prostredia
Zmena klímy a jej dôsledky	Využitie investícií na predchádzanie dôsledkov zmeny klímy	Ohrozenie životov a majetku obyv. vplyvom povodní, zosuvov,
Podpora tvorby a ochrany ŽP	Investície do ochrany ŽP	Obmedzenia vyplývajúce z ochrany ŽP
Legislatíva v oblasti kompetencií samosprávy	Zmenou kompetencií pribudnú nové príležitosti	Nedostatočné finančné krytie
Zmena vlády, vedenia obce ako výsledok volieb	Nové vedenie obce s novými víziami	Pretrhnutie kontinuity pri rozvoji obce
Podpora podnikania zo strany štátu	Nárast podnikateľských subjektov v obci	Nedostatok odbytu
Podpora bývania zo strany štátu	Nárast bytov	Možný odchod obyvateľstva bývať do iných obcí, miest

Zdroj: vlastné spracovanie

A.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia

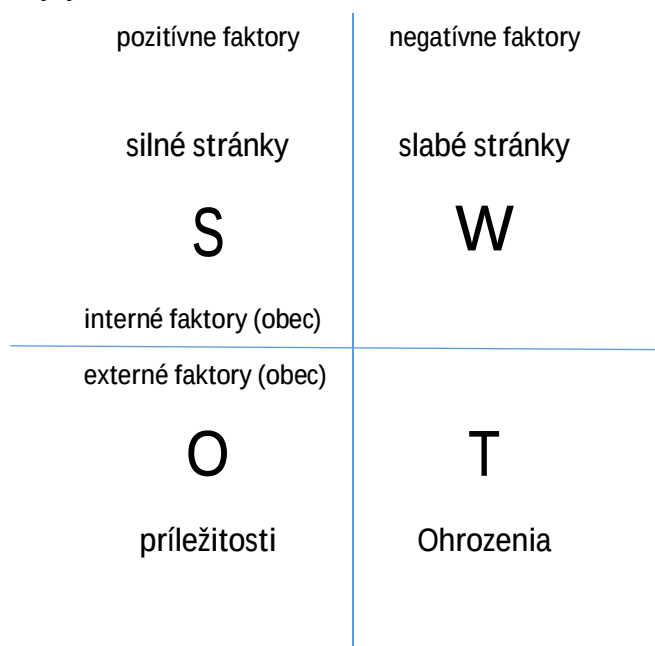
A.3.1. SWOT analýza

SWOT analýza poskytuje celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by zužitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať. Z tohto dôvodu nie je vhodné jej členenie podľa sektorov.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

Princíp SWOT analýzy



Zdroj: vlastné spracovanie

Silné stránky:

- tichá a pokojná lokalita na bývanie, pekné prírodné prostredie a okolie obce
- zachovaný vidiecky charakter obce
- existencia ubytovacích zariadení v obci
- nízka kriminalita
- vhodné podmienky pre cykloturistiku a pešiu turistiku
- takmer kompletná technická infraštruktúra
- rozvinutá spolková činnosť, aktívne občianske združenia
- historické pamiatky
- pravidelné vydávanie obecných novín

Slabé stránky:

- nedostatok služieb (najmä zdravotníckych)
- poloha obce mimo hlavných dopravných uzlov a ciest
- nedostatok pracovných príležitostí v obci
- chýbajúca kanalizácia
- chýbajúce chodníky v obci
- nedostatočná propagácia a marketing cestovného ruchu
- zlý stav miestnych komunikácií
- nepriaznivá demografická situácia
- chýbajúci zberný dvor, kompostáreň

Príležitosti:

- blízkosť centra priemyslu, obchodu a služieb (Bošany, Partizánske, Topoľčany)

- budovanie cyklotrás, turistických a náučných chodníkov
- tvorba nových pracovných príležitostí v poľnohospodárstve a agroturistike
- oživenie vidieckeho cestovného ruchu
- vybudovanie kanalizácie
- rekonštrukcia miestnych komunikácií
- dobudovanie verejných priestranstiev a oddychových zón
- posilnenie aktivít medziobecnej spolupráce
- predpoklad koncepčného a kvalifikovaného rozvoja obce na základe plánovacích dokumentov (ÚPN, PHSR)
- možnosti využitia finančných prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu na financovanie rozvojových projektov
- využitie alternatívnych zdrojov energie

Ohrozenia:

- nedostatok verejných financií na rozvojové a investičné projekty
- nedostatočná legislatívna a finančná podpora malého a stredného podnikania
- starnutie obyvateľstva, rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku
- nízka konkurencieschopnosť vidieckej ekonomiky a jej nízka produktivita
- nedostatočný kapitál na oživenie poľnohospodárskej výroby a spracovateľského priemyslu
- nedostatočná aktívna politika zamestnanosti na trhu práce
- konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy
- odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou mimo obce
- ďalší nárast dlhodobej nezamestnanosti, možná kriminalita ťažko zamestnateľných skupín obyvateľstva
- odlev kvalifikovanej pracovnej sily a ľudského potenciálu do iných regiónov a do zahraničia
- časté a neprehľadné zmeny legislatívy

A.3.2. Možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie.

Strategické dokumenty a koncepcie môžeme z hľadiska ich dosahu rozdeliť na dokumenty na medzinárodnej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni, pričom dokumenty na nižšej úrovni by mali byť v súlade s nadradenými dokumentmi. Touto previazanosťou sa zabezpečí napĺňanie strategických cieľov a priorít na všetkých úrovniach.

I. Medzinárodná úroveň: Stratégia EU2020, Partnerská dohoda SR

II. Národná úroveň: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, operačné programy na využívanie EŠIF a ostatné odvetvové stratégie v oblasti dopravy, životného prostredia, sociálnej pomoci, zdravotníctva, školstva, cestovného ruchu, vidieka, atď.

III. Regionálna úroveň: PHSR TSK na roky 2013 - 2023, Územný plán veľkého územného celku Trenčianskeho kraja, Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja, Rozvojový program verejných prác TSK, Regionálna inovačná stratégia, Plán dopravnej obslužnosti TSK, Stratégia rozvoja vidieka TSK 2013 – 2020, Akčný plán udržateľného energetického rozvoja TSK na roky 2013-

2020, Program odpadového hospodárstva Trenčianskeho kraja, Program rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií Trenčianskeho kraja, a i.

IV. Miestna úroveň: PHSR obce, Územný plán obce, Integrovaná stratégia rozvoja územia / Stratégia CLLD pre MAS Stredné Ponitrie

Riziká a ohrozenia pri realizácii uvedených stratégií môžeme rozdeliť nasledovne:

- Ekonomické – riziko nedostatku finančných prostriedkov na realizáciu plánovaných opatrení a tým splnenia cieľov a priorít
- Sociálne – ohrozenie investície vplyvom nesúhlasného postoja verejnosti k plánovaným zámerom
- Technické – ohrozenie investície vplyvom zložitého technického riešenia zámerov v konkrétnej lokalite
- Ekologické – riziko negatívneho vplyvu plánovaných zámerov na životné prostredie
- Politické – ohrozenie realizácie plánovaných zámerov vplyvom zmeny vedenia obce a následnej zmeny priorít
- Ostatné – napr. riziko nenaplnenia kritérií a ukazovateľov v strategických dokumentoch, riziko vzniku neoprávnených výdavkov vplyvom nesprávnej implementácie projektu, riziko pochybenia pri verejnom obstarávaní a i.

A.3.3. Odhad budúceho možného vývoja obce, využívanie jej vnútorného potenciálu a limitov rozvoja

Budúci vývoj obce ovplyvňuje viacero faktorov. Medzi najdôležitejšie faktory patria: poloha obce, demografický vývoj a hospodárstvo obce.

Obec Veľký Klíž sa nachádza mimo hlavných dopravných ťahov a centier osídlenia, preto je možné predpokladať jej ďalší rozvoj skôr v oblasti lesného hospodárstva, poľnohospodárstva a rozvoja vidieckeho cestovného ruchu ako v oblasti rozvoja priemyslu a logistických centier. Obec si udrží aj v ďalších rokoch pozíciu koncovkej obce, ktorá je atraktívna najmä pre pekné prírodné prostredie a existenciu historických pamiatok.

Odhad demografického vývoja: na základe doterajšej situácie v obci možno predpokladať naďalej relatívne vyrovnaný počet obyvateľstva (v obci dochádzalo za posledné roky k miernemu poklesu počtu obyvateľstva) nepredpokladá sa jeho výrazný úbytok, čo je pre ďalší rozvoj obce veľmi dôležitý faktor. Obec Veľký Klíž prispieva k tomuto pozitívnemu smerovaniu podmienkami pre rozširovanie možností na bývanie v obci. Zostáva dobudovať jediný chýbajúci prvok základnej technickej infraštruktúry – kanalizáciu.

Jedným z najdôležitejších faktorov rozvoja obce je množstvo pracovných príležitostí pre obyvateľov obce. Región stredného Ponitria je z pohľadu Trenčianskeho kraja jedným z regiónov s najväčšou nezamestnanosťou. Impulzom rozvoja bude vybudovanie rýchlostnej komunikácie R2 zo smeru Trenčín (D1) do Prievidze a ďalej do Zvolena a Košíc. Vďaka lepšej dopravnej dostupnosti sa očakáva prílev investorov do regiónu a tým aj pre prílev pracovných príležitostí. Situácia ohľadom

pracovných príležitostí sa mení aj na Hornej Nitre, kde dochádza k stagnácii baníctva a hľadajú sa iné možnosti zamestnania (napr. pestovaním plodín pri využití geotermálnej energie a v chove rýb). Dôležitým faktorom bude aj ďalší vývoj obuvníckeho priemyslu v Partizánskom, nakoľko časť ekonomicky aktívnych osôb obce pracuje v odvetviach: spracovanie kože a kožených výrobkov. Na situáciu v regióne bude mať významný vplyv aj plánovaná investícia v oblasti automobilového priemyslu v Nitre, na ktorú môže v celom Ponitří nadviazať množstvo subdodávateľov. V optimálnom prípade všetky plánované zámery a možnosti prispievajú v regióne k zlepšeniu situácie na trhu práce.

Z celkového počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce Veľký Klíž až 81,70 % odchádza do zamestnania mimo obce. Je preto potrebné zvýšiť počet pracovných príležitostí v obci, ktoré v súčasnosti pokrývajú hlavne poľnohospodárstvo, drobné služby a čiastočne agroturistika. Obec Veľký Klíž má potenciál pre rozvoj cestovného ruchu – nachádzajú sa tu viaceré významné kultúrno-historické pamiatky, vodná plocha, cyklistické trasy a Chránená krajinná oblasť Ponitrie.

Čo sa týka celkovej situácii v obci Veľký Klíž, vďaka využívaniu Európskych investičných a štrukturálnych fondov a rôznych národných dotácií a programov na realizáciu viacerých investičných aktivít môže byť obec zaujímavou destináciou nielen pre bývanie, ale aj pre vidiecky cestovný ruch. Je pravdepodobné, že zlepšením situácie v ponuke práce v obci aj okolí bude počet obyvateľov stabilný aj počas ďalších rokov a obec Veľký Klíž bude príjemným miestom pre život.

A.3.4. Zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 56 respondentov. Z hľadiska pohlavia bolo 25 respondentov muži (46,3 %) a 29 ženy (53,7 %). Dvaja respondenti svoje pohlavie neuviedli. Z hľadiska vekovej štruktúry bolo 27,8 % respondentov starších ako 36 a mladších ako 60 rokov, 55,6 % starších ako 60 rokov a 16,7 % vo veku 19-35 rokov. Zapojili sa v prevažnej väčšine vzdelaní obyvatelia obce, 65,4 % respondentov malo stredné vzdelanie a 16,4 % vysokoškolské vzdelanie. Čo sa týka zamestnanosti, prevažovali dôchodcovia (58,2 %) a zamestnanci (32,7 %).

S obcou Veľký Klíž ako miestom pre život je až 94,4 % respondentov veľmi spokojných alebo skôr spokojných. Obyvateľom obce sa najviac páči podhorské prostredie, príroda, pamiatky, vzhľad obce, lázeň a zeleň v obci.

Medzi najväčšie problémy, ktoré chcú prioritne riešiť obyvatelia obce, keby boli vo vedení obce, sú: vybudovanie kanalizácie, chodníkov, ciest, ihrísk pre deti a dospelých, úprava cintorína, priestory pre komunitnú činnosť a iné.

Šance na rozvoj obce vidia obyvatelia v oblasti rozvoja cestovného ruchu (agroturistika), kultúry a športu (cykloturistika), služieb a poľnohospodárstva (lokálne potraviny).

Medzi najväčšie ohrozenia obce vidia obyvatelia v odchode mladých ľudí z obce a nedostatku finančných prostriedkov na rozvoj.

Za nedostatočné, resp. chýbajúce služby považujú obyvatelia najviac zdravotnícke služby a zdravotnú starostlivosť, predaj z dvora, chovateľské/poľnohospodárske potreby, chýbajúce stravovacie zariadenia a i.

Záujem o nájomné bývanie má 19,2 % respondentov a o individuálnu bytovú výstavbu 29,0 %. 53,3 % respondentov uviedlo, že obec má dostatočné kultúrne vyžitie. Občania by mali záujem o zorganizovanie stretnutia rodákov, divadelné predstavenia, letné kino, plesy alebo cyklistické preteky. Počet športových areálov považuje za dostatočný iba 4,5 % respondentov a 54,1 % pokladá stav existujúcich zariadení za uspokojivý. Nový športový areál by mohol vzniknúť pri materskej alebo základnej škole. Najviac chýba obyvateľom detské ihrisko, multifunkčné ihrisko, príp. tenisový kurt. Detské ihriská považuje za nedostatočné z hľadiska ich počtu až 97,5 % respondentov, z hľadiska stavu 72,7 %. Nové detské ihriská by občania uvítali areáli materskej školy.

Nedostatok miest na parkovanie uviedlo 42,4 % obyvateľov, nové parkovacie miesta by mohli vzniknúť najmä pri cintoríne alebo pred poštou. Stav cestných komunikácií považuje za dostatočný iba 13,3 % obyvateľov, rekonštrukciu potrebujú cesty v časti Dolina k ihrisku, bočné ulice, a i. Chodníky sú v uspokojivom stave pre 62,5 % respondentov, vybudovať alebo rekonštruovať by sa mali najmä chodníky medzi obcou Veľký Klíž a Ješkova Ves, od Lázne smer Vrch dedina a. i. Až 70,5 % respondentov považuje autobusové zastávky v uspokojivom stave a 96,3 % považuje ich počet za dostatočný.

Verejné priestranstvá a parky sú v uspokojivom stave podľa 79,1 % obyvateľov, verejné osvetlenie pre 84,1 % obyvateľov a rozhlas pre 63 % obyvateľov.

Poradie priorít na riešenie vidia obyvatelia nasledovne: najviac potrebujú budovať detské ihriská a kanalizáciu, ďalej chodníky a cestné komunikácie, verejné priestranstvá a parky, rozhlas a športové areály a i.

Priority a opatrenia:

- Vybudovanie kanalizácie v obci
- Zriadenie detských ihrísk a iných športovísk
- Úprava verejných priestranstiev
- Rekonštrukcia a výstavba chodníkov a cestných komunikácií, cyklotrás
- Rekonštrukcia verejných budov
- Podpora podnikania – služby

Časť B - Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifík a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Vízia obce:

„Obec Veľký Klíž bude konkurencieschopná, príťažlivá obec s vidieckym charakterom osídlenia, zabezpečujúca primeranú kvalitu života pre všetkých jej obyvateľov vo všetkých oblastiach, využívajúca všetky možnosti pre zabezpečenie stabilných a trvalo udržateľných podmienok rozvoja v súlade s ochranou životného prostredia a udržateľným využívaním kultúrneho, historického a prírodného dedičstva.“

Strategický cieľ:

Strategický cieľ PHSR ako aj špecifické ciele v rámci jednotlivých oblastí vychádzajú z § 3 Ciele podpory regionálneho rozvoja Zákona č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá definuje hlavné faktory rozvoja slovenských regiónov, analyzuje regionálne disparity a prognózuje hospodársky vývoj v týchto regiónoch. Táto stratégia, spracovaná v súlade so stratégiou Európa 2020, definuje 5 prioritných oblastí na dosiahnutie cieľa – vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku:

- PO 1 – Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu,
- PO 2 – Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva,
- PO 3 – Štrukturálne zmeny,
- PO 4 – Poznatkovo orientovaná ekonomika,
- PO 5 – Ochrana a tvorba životného prostredia.

Týchto 5 prioritných oblastí Národnej stratégie regionálneho rozvoja je premietnutých do navrhovaných priorít v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôbované podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 2 až PO 4 z Národnej stratégie RR sú v PHSR zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 1 predstavuje v PHSR Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika.

PHSR obce nadväzujú na prioritné oblasti PHSR TSK nasledovne: konkurencieschopnosť, rozvoj inovácií a podnikateľské prostredie, rozvoj udržateľnej infraštruktúry a nadnárodná a cezhraničná spolupráca sú v PHSR obce v hospodárskej prioritnej oblasti, ľudské zdroje, kvalita verejných služieb a rozvoj vidieka sú v PHSR obce v sociálnej prioritnej oblasti a životné prostredie a obnoviteľné zdroje sú v PHSR obce v environmentálnej prioritnej oblasti.

Pre naplnenie definovanej vízie si teda obec Veľký Klíž stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

Prioritná oblasť: Hospodárska

Priorita 1: Rozvoj podnikateľského prostredia a cestovného ruchu

Priorita 2: Skvalitnenie a rozvoj dopravnej infraštruktúry

Priorita 3: Skvalitnenie a rozvoj technickej infraštruktúry

Priorita 4: Rozvoj partnerskej spolupráce

Hospodárska prioritná oblasť pozostáva zo štyroch priorít: rozvoj podnikateľského prostredia a cestovného ruchu (podpora malého a stredného podnikania, rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva, podpora samostatne hospodáriacich roľníkov, budovanie turistickej infraštruktúry, podpora miestnych podnikateľov v cestovnom ruchu), skvalitnenie a rozvoj dopravnej infraštruktúry (rekonštrukcia miestnych komunikácií, výstavba parkovísk, chodníkov a cyklochodníkov a pod.), skvalitnenie a rozvoj technickej infraštruktúry (plynofikácia, sieť nízkeho napätia, verejné osvetlenie, rozhlas a pod.) a rozvoj partnerskej spolupráce (spolupráca s okolitými obcami, s partnerskými obcami ako aj cezhraničná spolupráca).

Cieľ hospodárskej oblasti:

Rozvíjať potenciál cestovného ruchu a vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry.

Prioritná oblasť: Sociálna

Priorita 5: Rozvoj možností pre bývanie v obci

Priorita 6: Údržba verejných priestorov a efektívna verejná správa

Priorita 7: Rozvoj sociálnej pomoci a zdravotníctva

Priorita 8: Zlepšenie infraštruktúry a kvality vzdelávania a podpora voľnočasových aktivít

Priorita 9: Zachovanie a zveľadenie kultúrneho bohatstva obce

Priorita 10: Rozvoj ľudských zdrojov

Sociálna prioritná oblasť pozostáva zo šiestich rozvojových priorít: rozvoj možností pre bývanie v obci (podpora bytovej výstavby, vysporiadanie pozemkov), efektívna verejná správa a údržba verejných priestorov (rekonštrukcia a údržba verejných priestranstiev, zlepšovanie poskytovaných administratívnych služieb a pod.), rozvoj sociálnej pomoci a zdravotníctva (infraštruktúra zdravotníctva, podpora budovania, príp. rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti, podpora sociálnych služieb v obci, sociálna pomoc na komunitnej úrovni a pod.), zlepšenie infraštruktúry a kvality vzdelávania a podpora voľnočasových aktivít (zlepšenie podmienok vzdelávania v MŠ, v ZŠ, výstavba/rekonštrukcia školských a športových zariadení, podpora športových podujatí a telies), zachovanie a zveľadenie kultúrneho bohatstva obce (obnova kultúrnych pamiatok, podpora kultúrnych podujatí a organizácií pôsobiacich v oblasti kultúry) a rozvoj ľudských zdrojov (vzdelávanie zamestnancov samosprávy a podpora zamestnanosti).

Cieľ sociálnej oblasti:

Zvyšovať kvalitu ľudských zdrojov, zabezpečiť starostlivosť o občanov odkázaných na sociálnu službu a dostupnú a kvalitnú základnú zdravotnú starostlivosť, podporiť vzdelávaciu infraštruktúru, skvalitňovanie verejných služieb, zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky pre bývanie a spoločenské vyžitie a zachovanie kultúrneho dedičstva.

Prioritná oblasť: Environmentálna

Priorita 11: Rozvoj vodného hospodárstva

Priorita 12: Odpadové hospodárstvo

Priorita 13: Ochrana životného prostredia

Environmentálna prioritná oblasť pozostáva z troch rozvojových priorít: rozvoj vodného hospodárstva (vybudovanie kanalizácie, rekonštrukcia vodovodu a pod.), odpadové hospodárstvo (skvalitňovanie triedeného zberu odpadov a boj proti čiernym skládkam) a ochrana životného prostredia a majetku (ochrana zložiek životného prostredia, budovanie protipovodňových opatrení a pod.).

Cieľ environmentálnej oblasti:

Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie a podporovať trvalo udržateľný rozvoj.

Časť C – Programová časť

Programová (plánovacia) časť obsahuje zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t. j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

C. 1 Hospodárska prioritná oblasť

Priorita 1: Rozvoj podnikateľského prostredia a cestovného ruchu	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci	Spracovanie stratégie podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu, EÚ
	Komunikácia s hlavnými sociálno-ekonomickými partnermi pri koordinácii rozvojových aktivít a projektov obce
	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselných zón v obci – príprava a realizácia infraštruktúry
	Vymedzenie prenajímateľných priestorov pre potrebné služby a remeselné dielne
	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce
	Podpora tradičných odvetví a zavádzanie nových technológií
1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	Podpora poľnohospodárov a samostatne hospodáriacich roľníkov, podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty
1.3 Rozvoj cestovného ruchu	Značenie a tvorba cykloturistických trás, náučných chodníkov, turistických chodníkov, tvorba atraktívnych a odpočinkových miest na týchto trasách
	Výstavba pamätnej izby
	Dostupnosť a propagácia prírodných a historických pamiatok v obci
	Budovanie remeselných dvorov
	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci
	Tvorba a spracovanie kvalitných propagačných materiálov
	Prepojenie obce so subjektami cestovného ruchu a agroturistiky
	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklór, hudba, pôvodný odev) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu)
	Spracovanie kalendára podujatí
	Uzavretie dohôd s podnikateľmi v CR a podporovanie ich aktivít
Priorita 2: Skvalitnenie a rozvoj dopravnej infraštruktúry	

Opatrenie	Projekt/Aktivita
2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest	Rekonštrukcia ciest III. triedy na území katastra obce
2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci	Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií
	Výstavba a rekonštrukcia chodníkov v obci
	Rekonštrukcia zastávok SAD
	Výstavba a rekonštrukcia parkovísk
	Značenie ciest, chodníkov, ulíc
	Rekonštrukcia lávok a mostov
2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu	Budovanie cyklotrás
Priorita 3: Skvalitnenie a rozvoj technickej infraštruktúry	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci	Rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia
	Vybudovanie kamerového systému v obci
	Rekonštrukcia a výstavba verejného rozhlasu
3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry	Výstavba/rekonštrukcia plynovodu, zavedenie plynofikácie do nových častí
	Realizácia vysokorýchlostného internetu v obci
Priorita 4: Rozvoj partnerskej spolupráce	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce	Aktivity, workshopy a podujatia zamerané na výmenu skúseností
4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu	Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v obci aj v regióne

C. 2 Sociálna prioritná oblasť

Priorita 5: Rozvoj možností pre bývanie v obci	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
5.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania v obci	Výstavba nájomných bytov
	Podpora a budovanie IBV
Priorita 6: Údržba verejných priestorov a efektívna verejná správa	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
6.1 Estetické verejné priestranstvá	Rekonštrukcia/vybudovanie námestia
	Vybudovanie oddychových zón so zelenou infraštruktúrou
	Výstavba amfiteátra
	Vybudovanie detského ihriska
	Vybudovanie trhoviska/trhových miest
6.2 Zmodernizované verejné budovy	Rekonštrukcia obecného úradu
	Rekonštrukcia domov smútku
	Rekonštrukcia a rozširovanie obecného cintorína
	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice
	Rekonštrukcia kultúrneho domu
	Rekonštrukcia/zriadenie obecnej knižnice

6.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom	Projekt elektronizácie služieb verejnej správy Aktualizácia/tvorba rozvojových dokumentov: program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a územného plánu obce
Priorita 7: Rozvoj sociálnej pomoci a zdravotníctva	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
7.1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra	Podpora poskytovania kvalitnej zdravotnej starostlivosti
7.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov	Zriadenie/rekonštrukcia zariadenia poskytujúce opatrovateľské služby
	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie služieb, zvýšenie kvality poskytovaných služieb
	Podpora klubov pre seniorov, podpora aktivít pre matky s deťmi, podpora trávenia voľného času detí a mládeže
	Podpora imobilných a zdravotne postihnutých občanov
Priorita 8: Zlepšenie infraštruktúry a kvality vzdelávania a podpora voľnočasových aktivít	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
8.1 Rozvoj a podpora školstva	Rekonštrukcia Materskej školy
	Rekonštrukcia Základnej školy
	Podpora vzdelávacích projektov v MŠ a ZŠ
8.2 Podpora voľnočasových aktivít	Rekonštrukcia futbalového ihriska
	Výstavba multifunkčného športového areálu
	Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiach v oblasti športu
Priorita 9: Zachovanie a zveľadenie kultúrneho bohatstva obce	
9.1 Ochrana kultúrnych pamiatok	Rekonštrukcia a obnova kultúrnych a historických pamiatok
9.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií	Organizovanie podujatí a zachovanie ľudových tradícií
	Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiach v oblasti kultúry
	Spracovanie histórie obce, vytvorenie monografie obce
Priorita 10: Rozvoj ľudských zdrojov	
10.1 Vzdelávanie zamestnancov samospráv a organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti	Podpora vzdelávacích projektov v MŠ, v ZŠ, zamestnancov na obecnom úrade
10. 2 Podpora zamestnanosti	Podpora zamestnanosti pre obyvateľov obce vrátane znevýhodnených skupín občanov

C.3 Environmentálna prioritná oblasť

Priorita 11: Rozvoj vodného hospodárstva	
11.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	Rekonštrukcia vodovodu
11.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd	Vybudovanie kanalizácie a ČOV v obci

Priorita 12: Odpadové hospodárstvo	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
12. 1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
	Modernizácia/vybudovanie zberného dvora v obci
	Projekt osvetu, vzdelávania a propagácie separovaného zberu odpadu
	Spracovanie biologického odpadu a zriadenie kompostoviska
Priorita 13: Ochrana životného prostredia	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
13.1 Ochrana zložiek životného prostredia	Ochrana vody, pôdy, ovzdušia
	Využívanie alternatívnych zdrojov energie
	Likvidácia čiernych skládok
	Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov
13.2 Skvalitnenie životného prostredia	Ochrana prírodných pamiatok, rezervácií a úkazov
	Revitalizácia zanedbaných budov a plôch v obci, verejných priestranstiev
13.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov	Protipovodňové opatrenia – priekopy, odrážky, hrádzky, úprava brehov potoka, výstavba odvodňovacích priekop a kanálov
	Protipožiarne opatrenia
	Osveta v rámci krízového stavu pri živelných pohromách

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť D – Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR,
- akčný plán.

D.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenia realizácie PHSR

Kompetencie obce v oblasti regionálneho rozvoja vymedzuje zákon o podpore regionálneho rozvoja č.309/2014 Z.z., § 12 nasledovne:

Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja

- a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
- b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí, pravidelne ho monitoruje a každoročne do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení a zabezpečuje súlad programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,
- c) spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii programu rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program rozvoja obce,
- d) podieľa sa na plnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa § 3, v spolupráci s ministerstvom a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území obce,
- e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
- f) spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,
- g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce.

Na základe uvedeného bude obec Veľký Klíž zabezpečovať a koordinovať realizáciu PHSR obce prostredníctvom zodpovedných pracovníkov na Obecnom úrade, ktorí budú mať uvedenú činnosť v pracovnej náplni. Aktivitu, kde hlavným realizátorom bude obec, budú zabezpečované vlastnými zdrojmi (pracovníkmi obecného úradu prípadne inými obyvateľmi obce) alebo prostredníctvom externých dodávateľov vybraných cez proces v zmysle platného zákona o verejnom obstarávaní. Obecný úrad disponuje kvalifikovanými pracovníkmi so skúsenosťami s realizáciou aktivít po organizačnej, finančnej či technickej stránke. Aktivitu, ktoré budú realizované inými subjektmi

(podnikateľmi, organizáciami v obci alebo mimo obce), budú pracovníkmi obecného úradu monitorované. Minimálne jedenkrát ročne bude starosta obce predkladať Zastupiteľstvu správu o monitorovaní a hodnotení PHSR.

D. 2 Vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce

Ide o naplánovanie realizácie PHSR formou akčného plánu. Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladanú výšku financovania.

Formulár: Akčný plán

Hospodárska oblasť

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci				
Spracovanie stratégie podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu, EÚ	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	2 000	VÚC, INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Komunikácia s hlavnými sociálno-ekonomickými partnermi pri koordinácii rozvojových aktivít a projektov obce	Od roku 2016 priebežne	Obec	2 000	VÚC, INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselných zón v obci – príprava a realizácia infraštruktúry	Od roku 2016 priebežne	Obec	50 000	ŠF EÚ, rozpočet obce
Vymedzenie prenajímateľných priestorov pre potrebné služby a remeselné dielne	Od roku 2016 podľa potreby	Obec, remeselníci	50 000	IROP, rozpočet obce
Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce	Od roku 2016 priebežne	Obec, malí a strední podnikatelia	10 000	IROP, rozpočet obce
Podpora tradičných odvetví a zavádzanie nových technológií	Od roku 2016 priebežne	Obec	10 000	Program rozvoja vidieka, rozpočet obce
Opatrenie: 1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva				
Podpora poľnohospodárov a samostatne hospodáriacich roľníkov, podpora subjektov	Od roku 2016 priebežne	Obec, urbárske spoločenstvá, poľnohospodári,	30 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce

lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty		SHR		
Opatrenie: 1.3 Rozvoj cestovného ruchu				
Značenie a tvorba cykloturistických trás, náučných chodníkov, turistických chodníkov, tvorba atraktívnych a odpočinkových miest na týchto trasách	Od roku 2016 priebežne	Obec, záujmové združenia, turistické spolky	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Výstavba pamätnej izby	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Dostupnosť a propagácia prírodných a historických pamiatok v obci	Od roku 2016 priebežne	Obec	30 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Budovanie remeselných dvorov	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Podpora vytvárania nových atraktivít v obci	Od roku 2016 priebežne	Obec	100 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Tvorba a spracovanie kvalitných propagačných materiálov	Od roku 2016 priebežne	Obec	30 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Prepojenie obce so subjektami cestovného ruchu a agroturistiky	Od roku 2016 podľa potreby	Obec, subjekty CR a agroturistiky	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklór, hudba, pôvodný odev) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu)	Od roku 2016 priebežne	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Spracovanie kalendára podujatí	Od roku 2016 priebežne	Obec	5 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Uzavretie dohôd s podnikateľmi v CR a podporovanie ich aktivít	Od roku 2016 podľa potreby	Obec, subjekty CR a agroturistiky	5 000	PRV (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Opatrenie: 2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest				
Rekonštrukcia ciest III. triedy na území katastra obce	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	IROP, VÚC, rozpočet obce
Opatrenie: 2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci				

Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	200 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Výstavba a rekonštrukcia chodníkov v obci	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	200 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia zastávok SAD	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), IROP (CLLD), rozpočet obce
Výstavba a rekonštrukcia parkovísk	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), IROP (CLLD), rozpočet obce
Značenie ciest, chodníkov, ulíc	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia lávok a mostov	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	40 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu				
Budovanie cyklotrás	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Opatrenie: 3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci				
Rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), IROP (CLLD), rozpočet obce
Vybudovanie kamerového systému v obci	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Ministerstvo vnútra, IROP, rozpočet obce
Rekonštrukcia a výstavba verejného rozhlasu	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), IROP (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry				
Výstavba/rekonštrukcia plynovodu, zavedenie plynofikácie do nových častí	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	30 000	IROP (CLLD), rozpočet obce
Realizácia vysokorýchlostného internetu v obci	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	IROP (CLLD), Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce				
Aktivity, workshopy a podujatia zamerané na výmenu skúseností	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce

Opatrenie: 4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu				
Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v obci aj v regióne	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce

Sociálna oblasť

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 5.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania v obci				
Výstavba nájomných bytov	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	300 000	Štátny fond rozvoja bývania, rozpočet obce
Podpora a budovanie IBV	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	400 000	Štátny fond rozvoja bývania, rozpočet obce
Opatrenie: 6.1 Estetické verejné priestranstvá				
Rekonštrukcia/vybudovanie námestia	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Vybudovanie oddychových zón so zelenou infraštruktúrou	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	70 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Výstavba amfiteátra	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	30 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Vybudovanie detského ihriska	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	30 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Vybudovanie trhoviska/trhových miest	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 6.2 Zmodernizované verejné budovy				
Rekonštrukcia obecného úradu	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	30 000	IROP, Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia domov smútku	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia a rozširovanie obecného cintorína	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce

Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	15 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia kultúrneho domu	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	300 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia/zriadenie obecnej knižnice	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 6.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom				
Projekt elektronizácie služieb verejnej správy	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	Ministerstvo vnútra, rozpočet obce
Aktualizácia/tvorba rozvojových dokumentov: program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a územného plánu obce	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	VÚC, rozpočet obce
Opatrenie: 7. 1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra				
Podpora poskytovania kvalitnej zdravotnej starostlivosti	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 7.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov				
Zriadenie/rekonštrukcia zariadenia poskytujúce opatrovateľské služby	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	100 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie služieb, zvýšenie kvality poskytovaných služieb	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Podpora klubov pre seniorov, podpora aktivít pre matky s deťmi, podpora trávenia voľného času detí a mládeže	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Podpora imobilných a zdravotne postihnutých občanov	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 8.1 Rozvoj a podpora školstva				
Rekonštrukcia Materskej školy	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	100 000	IROP, rozpočet obce
Rekonštrukcia Základnej školy	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	100 000	IROP, rozpočet obce
Podpora vzdelávacích projektov v MŠ a ZŠ	Od roku 2016 priebežne	Obec	40 000	IROP, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Opatrenie: 8.2 Podpora voľnočasových aktivít				

Rekonštrukcia futbalového ihriska	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	30 000	IROP, Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Výstavba multifunkčného športového areálu	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	70 000	IROP, Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiach v oblasti športu	Od roku 2016 priebežne	Obec, športové kluby a spolky	20 000	IROP, Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 9.1 Ochrana kultúrnych pamiatok				
Rekonštrukcia a obnova kultúrnych a historických pamiatok	Od roku 2016 podľa potreby	Obec, občianske združenia	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Opatrenie: 9.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií				
Organizovanie podujatí a zachovanie ľudových tradícií	Od roku 2016 priebežne	Obec, občianske združenia	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiach v oblasti kultúry	Od roku 2016 priebežne	Obec, občianske združenia	30 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Spracovanie histórie obce, vytvorenie monografie obce	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SK-CZ, rozpočet obce
Opatrenie: 10.1 Vzdelávanie zamestnancov samospráv a organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti				
Podpora vzdelávacích projektov v MŠ, v ZŠ, zamestnancov na obecnom úrade	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	30 000	OP ĽZ, rozpočet obce
Opatrenie: 10. 2 Podpora zamestnanosti				
Podpora zamestnanosti pre obyvateľov obce vrátane znevýhodnených skupín občanov	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	30 000	OP ĽZ, rozpočet obce

Environmentálna oblasť

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 11.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou				
Rekonštrukcia vodovodu	Od roku 2016 priebežne	Obec, vodárenská spoločnosť	200 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet,

				rozpočet obce
Opatrenie: 11.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd				
Vybudovanie kanalizácie a ČOV v obci	Od roku 2016 priebežne	Obec	1 000 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Opatrenie: 12.1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva				
Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	Od roku 2016 priebežne	Obec	30 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Modernizácia/vybudovanie zberného dvora v obci	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Projekt osvet, vzdelávania a propagácie separovaného zberu odpadu	Od roku 2016 priebežne	Obec	10 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Spracovanie biologického odpadu a zriadenie kompostoviska	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	100 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Opatrenie: 13.1 Ochrana zložiek životného prostredia				
Ochrana vody, pôdy, ovzdušia	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Využívanie alternatívnych zdrojov energie	Od roku 2016 priebežne	Obec	30 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Likvidácia čiernych skládok	Od roku 2016 priebežne	Obec	10 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	70 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Opatrenie: 13.2 Skvalitnenie životného prostredia				
Ochrana prírodných pamiatok, rezervácií a úkazov	Od roku 2016 priebežne	Obec	10 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Revitalizácia zanedbaných budov a plôch v obci, verejných priestranstiev	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce

Opatrenie: 13.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov				
Protipovodňové opatrenia – priekopy, odrážky, hrádzky, úprava brehov potoka, výstavba odvodňovacích priekop a kanálov	Od roku 2016 priebežne	Obec	50 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Protipožiarne opatrenia	Od roku 2016 priebežne	Obec	30 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Osveta v rámci krízového stavu pri živelných pohromách	Od roku 2016 priebežne	Obec	5 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Prioritné aktivity, ktoré obec plánuje realizovať v období rokov 2016-2018, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 23: Zoznam prioritne plánovaných projektových zámerov na roky 2016-2018:

Zriadenie denného stacionára
Vybudovanie priestorov pre lekára – nová ambulancia
Vybudovanie multifunkčného ihriska
Nové detské ihrisko
Vybudovanie chodníka Veľký Klíž – Ješkova Ves
Rekonštrukcia príjazdovej cesty do obce
Rekonštrukcia tribún na ihrisku
Oplotenie cintorína a vybudovanie chodníka
Oprava strechy na Dome smútku
Obstaranie mechanizmov na zimnú údržbu ciest a chodníkov
Vybudovanie zberného dvora, kompostoviska
Rekonštrukcia verejného osvetlenia
Rekonštrukcia zastávky SAD
Vybudovanie kanalizácie
Rekonštrukcia vodovodu
Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu – zateplenie, knižnica, sociálne zariadenia, modernizácia interiéru, vybavenia
Rekonštrukcia materskej školy
Vybudovanie amfiteátra
Rekonštrukcia cesty na ihrisko
Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice
Rekonštrukcia budovy OcÚ – interiér
Úprava verejných priestranstiev v obci - zeleň

D. 3 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce

Táto časť pojednáva o monitorovaní a hodnotení plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov. Aby boli jednotlivé projektové zámery programového dokumentu obce realizované v súlade s princípmi efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov je potrebné na úrovni obce monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať, v prípade potreby, zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie globálneho cieľa obce.

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov v úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Plánu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Klíž na roky 2015-2022 nasledovné strategické dokumenty:

- Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja
- Stratégia rozvoja konkurencie schopnosti Slovenska do roku 2010
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Obecné zastupiteľstvo obce Veľký Klíž bude na svojich stretnutiach jedenkrát ročne prehodnocovať plnenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Podklady k hodnoteniu plnenia akčného plánu bude pripravovať starosta obce so zamestnancami Obecného úradu.

V rámci monitorovania plnenia akčného plánu, prípadne aktualizácie akčného plánu obec raz ročne získa a spracuje informácie o pripravovaných a realizovaných aktivitách v rámci realizácie PHSR obce a získa a vyhodnotí pripomienky úradu, poslancov a verejnosti týkajúce sa aktualizácie akčného plánu, zvyčajne do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok.

V rámci hodnotenia plnenia PHSR obec každoročne vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dosahy realizovaných opatrení za predošlý rok na základe merateľných ukazovateľov, ktoré budú výsledkom realizovaných aktivít a projektov. Výsledné hodnotenie, ktoré bude obsahovať plnenie PHSR podľa jednotlivých opatrení a priorít, zašle obec Veľký Klíž do 31.5. na Trenčiansky samosprávny kraj podľa zákona o RR.

V prípade potreby môže obec uskutočniť aktualizáciu PHSR (spravidla sa robí každé 3 – 4 roky), pričom aktualizovaný dokument musí schváliť zastupiteľstvo obce.

Tabuľka č. 24: Merateľné ukazovatele podľa jednotlivých opatrení

Opatrenie	Ukazovatele	Merateľná jednotka	Cieľová hodnota (rok 2022)
1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci	Novovzniknuté podnikateľské subjekty	Počet	5
	Nové pracovné miesta	Počet	15
1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	Podpora poľnohospodárov, SHR a subjekty lesného hospodárstva	Počet	3

1.3 Rozvoj cestovného ruchu	Vyznačené cyklotrasy, náučné chodníky, turistické trasy	Počet	2
	Novovybudované odpočinkové a atraktívne miesta	Počet	2
	Počet nových služieb a produktov CR	Počet	2
2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest	počet km rekonštruovaných ciest III. triedy	km	5
2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci	Zrekonštruované miestne komunikácie	km	3
	Nové miestne komunikácie	km	0,5
	Zrekonštruované chodníky	km	1
	Nové chodníky	km	0,5
	Zrekonštruované mosty a lávky	Počet	2
2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu	Vybudované cyklotrasy	km	5
3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci	Novoinštalované úsporné svietidlá	% pokrytia	100
	Novoinštalované reprosústavy	% pokrytia	100
3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry	Pokrytie obce vysokorýchlostným internetom	% pokrytia	100
4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce	Medzinárodné workshopy zamerané na výmenu skúseností	Počet	4
4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu	Aktivity na podporu regionálnej spolupráce	Počet	10
5.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania v obci	Upravené plochy pre IBV	m ²	10 000
6.1 Estetické verejné priestranstvá	Zrekonštruované plochy verejných priestranstiev	m ²	2
	Novovybudované verejné priestranstvá s prvkami zelenej infraštruktúry	Počet	2
	Trhovisko	Počet	1
	Detské ihrisko	Počet	2
6.2 Zmodernizované verejné budovy	Zrekonštruované verejné budovy	Počet	5
6.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom	Využívanie verejných služieb	%	100
7.1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra	Novovzniknuté služby v zdravotníctve	Počet	1
7.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov	Podporené osoby odkázané na sociálnu službu so zabezpečenou starostlivosťou na komunitnej úrovni	Počet	100
8.1 Rozvoj a podpora školstva	Zrekonštruované objekty	Počet	2

	určené na vzdelávanie		
	Vzdelávacie projekty	Počet	3
8.2 Podpora voľnočasových aktivít	Novovybudované voľnočasové možnosti (ihriská a pod.)	Počet	1
9.1 Ochrana kultúrnych pamiatok	Rekonštruované a/alebo obnovené budovy kultúrnych pamiatok	Počet	2
9.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií	Podujatia zamerané na zachovanie tradícií	Počet	10
	Návštevnosť podujatí	%	100
10.1 Vzdelávanie zamestnancov samospráv a organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti	Vzdelávacie projekty pre zamestnancov samosprávy a podnikateľov	počet	2
10. 2 Podpora zamestnanosti	Počet zamestnaných obyvateľov cez samosprávne aktivity	počet	2
11.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	Dĺžka zrekonštruovaného vodovodu	km	5
11.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd	Domácnosti napojené na kanalizáciu	%	100
12.1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva	Projekt osvetly, vzdelávania a propagácie separovaného zberu odpadu	Počet	7
13.1 Ochrana zložiek životného prostredia	Odstránené čierne skládky	Počet	2
	Domácnosti využívajúce alternatívne zdroje energie	Počet	20
	Verejné budovy s efektívnejším energetickým hospodárstvom	Počet	2
13.2 Skvalitnenie životného prostredia	Revitalizované a upravené zanedbané budovy a plochy	Počet	2
13.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov	Vybudované protipovodňové a protipožiarne opatrenia	Počet	2

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť E – Finančná časť

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení aktivít inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce/VÚC,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov

E. 1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Zdroje financovania na zabezpečenie realizácie PHSR definuje zákon o regionálnom rozvoji č.309/2014 Z.z. v paragrafe 4, kde sú uvedené zdroje na podporu regionálneho rozvoja:

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

(2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.

Finančné prostriedky z fondov Európskej únie na roky 2014-2020 sú rozdelené do viacerých programov:

- Operačný program Výskum a inovácie
- Operačný program Ľudské zdroje
- Integrovaný regionálny operačný program
- Operačný program Kvalita životného prostredia
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra
- Operačný program Efektívna verejná správa
- Program rozvoja vidieka SR
- Interreg V-A SK-CZ

Okrem uvedených fondov je možné využívať aj ďalšie programy EÚ. Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

Formulár: Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	Spolu v EUR
I. Hospodárska oblasť	1 292 000,00
II. Sociálna oblasť	2 025 000,00
III. Environmentálna oblasť	1 665 000,00

Zdroj: vlastné spracovanie

E. 2 Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár: Model viaczdrojového financovania - intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie			
Opatrenie	EÚ + štát (v EUR)	Obec (v EUR)	Celkové náklady (v EUR)
1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci	109 800,00	12 200,00	122 000,00
1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	27 000,00	3 000,00	30 000,00
1.3 Rozvoj cestovného ruchu	261 000,00	29 000,00	290 000,00
2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest	45 000,00	5 000,00	50 000,00
2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci	468 000,00	52 000,00	520 000,00
2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu	45 000,00	5 000,00	50 000,00
3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci	135 000,00	15 000,00	150 000,00
3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry	36 000,00	4 000,00	40 000,00
4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce	18 000,00	2 000,00	20 000,00
4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu	18 000,00	2 000,00	20 000,00
5.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania v obci	630 000,00	70 000,00	700 000,00
6.1 Estetické verejné priestranstvá	180 000,00	20 000,00	200 000,00
6.2 Zmodernizované verejné budovy	346 500,00	38 500,00	385 000,00
6.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom	18 000,00	2 000,00	20 000,00
7.1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra	18 000,00	2 000,00	20 000,00
7.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov	144 000,00	16 000,00	160 000,00
8.1 Rozvoj a podpora školstva	216 000,00	24 000,00	240 000,00
8.2 Podpora voľnočasových aktivít	108 000,00	12 000,00	120 000,00
9.1 Ochrana kultúrnych pamiatok	45 000,00	5 000,00	50 000,00
9.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií	63 000,00	7 000,00	70 000,00
10.1 Vzdelávanie zamestnancov samospráv a	27 000,00	3 000,00	30 000,00

organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti			
10. 2 Podpora zamestnanosti	27 000,00	3 000,00	30 000,00
11.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	180 000,00	20 000,00	200 000,00
11.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd	900 000,00	100 000,00	1 000 000,00
12.1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva	171 000,00	19 000,00	190 000,00
13.1 Ochrana zložiek životného prostredia	117 000,00	13 000,00	130 000,00
13.2 Skvalitnenie životného prostredia	54 000,00	6 000,00	60 000,00
13.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov	76 500,00	8 500,00	85 000,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Schválenie PHSR	
Dokument	Názov: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Klíž na roky 2015 – 2022 Štruktúra dokumentu: dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanej Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.
Spracovanie	Forma a obdobie spracovania: spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Obdobie spracovania: Dokument bol spracovaný v mesiacoch jún – november 2015. Riadiaci tím: riadiaci tím pozostával z 3 členov a v procese spracovania mal 3 pracovné zasadania. Pracovné skupiny: pracovná skupina 7 členov (počet pracovných zasadaní 2) Autor dokumentu: MVL Štefánek, s.r.o. Účasť verejnosti a komunikácia s ňou: verejnosť bola vyzývaná participovať na procese spracovania PHSR prostredníctvom web stránky obce, obecného rozhlasu a osobným podaním. Jej názory boli zozbierané formou dotazníkového prieskumu.
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy: 14.12.2015 Verejné pripomienkovanie: do 14.12.2015
Schválenie	Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Klíž na roky 2015 – 2022“.

Prílohy PHSR

Príloha č. 1 – Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

Príloha č. 2 – Zoznam skratiek použitých v PHSR

Príloha č. 3 – Ex-post vyhodnotenie predchádzajúceho PHSR

Príloha č. 4 – Formulár č. A 4 – Evidencia podnikateľských subjektov

Príloha č. 5 – Formulár č. A 5 – Evidencia mimovládnych organizácií